

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL XXVIII, NR. 293 aprilie
<http://apostolul.slineam.ro> 2026

SCRIPTORIUM Mic tratat de Insuficiență

Astăzi, boala mea a primit un nume care sună aproape ca o sentință administrativă: *Insuficiență Cardiacă*. Într-o lume obsedată de „mai mult”, am primit diagnosticul perfect pentru un român care a supraviețuit epocii de aur, tranziției și, mai nou, epocii de nedumerire. Deocamdată.

M-am bucurat, paradoxal, când mi-am aflat verdictul. În timp ce alții se răsfață cu diagnostice celebre (Alzheimer, ce minunat sună acest cuvânt!), eu m-am ales cu această biată, banală insuficiență. E un cuvânt care nu sperie, ci explică. E ca și cum inima mea, după o viață de „atât s-a putut”, a decis să se alinieze în sfârșit realității din jur.

Am aer, dar n-am de ajuns. Insuficiența nu este un zid, ci o penumbră. Este aerul care îți ajunge doar până la gât, obligându-te să înveți

Mircea ZAHARIA

(continuare în pag. 5)

Lupul își schimbă părul, dar năravul ba

• **Interviu cu dl Ionel Hociung – președinte al Sindicatului din Învățământ Neamț**

– Stimate domnule Ionel Hociung, avem din nou ocazia să discutăm acum, când se cuvine ca înainte de toate să rostim mărturisirea noastră de credință – *Hristos a Înviat!*

– Adevărat a Înviat! Mă bucur să ne revedem în aceste zile de sărbătoare, în care ar trebui să ne gândim mai mult la lucrurile cu încărcătură spirituală și mai puțin la problemele profesionale, pe care, oricum, le abordăm în permanență.

– Sunt sigură că aveți tolba plină de vești...

– Există mai multe lucruri despre care aș vrea să vorbim astăzi. În primul rând, vreau să vă spun că la sfârșitul lunii martie am participat la o întâlnire a Colegiului Național al Liderilor FSLI, în care s-au abordat teme din activitatea sindicală. Astfel, a fost prezentată o informare a conducerii executive a FSLI asupra activității din perioada anterioară, câteva chestiuni care țin de actualitatea din sistemul de învățământ preuniversitar, s-au discutat posibile strategii pentru perioada viitoare, dar și problematica cu care se confruntă organizațiile sindicale în teritoriu. Veștile nu sunt tocmai cele pe care le dorim și mărturisesc că aveam alte așteptări după instalarea noului ministru al educației. Asta mă face să spun că persoanele care au condus, sau conduc acest complex sistem, referindu-mă aici atât la ministrul David, cât și la ministrul Dimian, sunt simpli executanți ai unor

ordine venite din „altă parte”. Posibilitatea lor de „mișcare” este extrem de redusă și se rezumă la a fi semnatarii unor acte normative care nu fac decât să subordoneze și sistemul național de educație unor scopuri care nu au de a face cu interesul național, sau cu o concepție care să vizeze dezvoltarea școlii românești.

– Dacă noul ministru continuă tradiția celui demisionat, la ce credeți că ne putem aștepta în perioada imediat următoare?

– Pentru faptul că perioada de austeritate și reduceri continuă, trebuie să știți că, la fel ca în primăvara anului 2025, când eram îndemnați să nu ne luăm după zvonurile despre majorarea normei didactice de predare, despre mărirea efectivului de elevi la clasă, despre comasări de clase și unități de învățământ sau despre diminuarea cuantumului plății cu ora, zvonistica este pusă din nou în mișcare. Astfel, tot mai mult, în această perioadă, pe culoarele Ministerului Educației se discută despre măsuri precum: majorarea numărului de ore pe care le include postul educatoarelor, sau chiar reducerea din schema de personal a unui post de educatoare la grupele de la grădinițele cu program

A consemnat Gianina BURUIANĂ
(continuare în pag. 2)

SINDICATUL LIBER AL LUCRĂTORILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ – NEAMȚ ROMÂNIA

Impactul negativ al politicii de austeritate bugetară asupra învățământului din județul Neamț

Considerații generale:

I. Legea 141/2025 – cunoscută ca Pachetul fiscal I – a fost adoptată prin angajarea răspunderii Guvernului în luna iulie 2025, ca decizie politică iresponsabilă, **fără analize de impact, fără dialog social și fără asumarea consecințelor**, tratând învățământul românesc ca pe o zonă de sacrificiu, ca instrument de acoperire și compensare a dezechilibrelor bugetare, create în alte zone ale guvernării.

Subfinanțarea sistemului național de educație a devenit o politică permanentă, în ciuda importanței domeniului, reflectată în dezvoltarea, stabilitatea și siguranța țării.

Un sistem educațional subfinanțat nu poate livra performanță, nu este stabil și nu asigură egalitate de șanse; poate doar să supraviețuiască de la un an la altul, sacrificând șansele reale ale copiilor la un parcurs educațional solid și predictibil.

Gabriela GRIGORE,

secretar general al Uniunii Județene a Sindicatelor Democratice Neamț
(continuare în pag. 2)

Impactul negativ al politicii de austeritate bugetară asupra învățământului din județul Neamț

(urmare din pag. 1)

Măsurile de austeritate impuse de aplicarea Legii 141/2025, grefate pe subfinanțarea cronică a sistemului de peste 26 de ani:

- au distrus echilibre fragile din sistemul de educație;
- au încălcat drepturile elevilor;
- au atacat statutul cadrelor didactice;
- au amplificat haosul instituțional;
- au generat o adevărată criză a sistemului de educație care traversează cea mai grea perioadă din ultimii 35 de ani.

România are unul dintre cele mai mici bugete pentru educație din Uniunea Europeană și raportat la acest aspect, Comisia Europeană subliniază că țara noastră înregistrează cea mai ridicată rată de analfabetism funcțional (peste 44%, conform rezultatelor PISA) și diferențe majore de acces la educație între mediul urban și rural.

Consecințele sociale, democratice și economice ale măsurilor de austeritate justificate de Guvern prin reducerea deficitului, vor fi uriașe: abandonul școlar va crește, inegalitățile se vor adânci iar capacitatea țării de a forma cetățeni liberi și competenți va fi grav afectată.

II. Măsurile de austeritate aplicate sistemului de educație prin Legea 141/2025. Impactul național/ județean

1. Creșterea normei didactice de predare cu 2 ore/ 4 ore a generat:

- mai multă muncă pentru același salariu;
- restrângeri de activitate ale profesorilor titulari și suplinitori calificați (la nivel național – nu s-a comunicat oficial; la nivelul jud. Neamț – 22 restrângeri nerezolvate);
- apariția normelor „mozaic” prin completări de normă, cu ore în afara specializării (la nivel național = 2.436 adică: 1,4% dintre profesorii titulari, la nivelul jud. Neamț = 376, din care: 310 completări în unitatea de învățământ, 66 completări în alte unități de învățământ);

Evoluția alocării bugetare acordate Ministerului Educației din bugetul de stat în perioada 2015-2025

SURSE: Ministerul Educației, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională de Prognoză, calcule ZF

An	PIB (mld. lei)	Alocare (mld. lei)	Procent din PIB
2025	1.923	64,82	3,37%
2024	1.766	57,4	3,25%
2023	1.605	32,5	3,02%
2022	1.401	29,9	2,13%
2021	1.187	27,96	2,36%
2020	1.058	28,26	2,67%
2019	1.059	27,25	2,57%
2018	952	20,92	2,20%
2017	859	4,82	0,56%
2016	762	4,5	0,59%
2015	713	3,98	0,56%

Lupul își schimbă părul, dar năravul ba

(urmare din pag. 1)

Prelungit. Se mai vorbește despre introducerea în norma didactică a învățătorilor a orelor de educație fizică, care acum sunt predate exclusiv de profesori, cu consecințe dezastruoase asupra satisfacerii necesității de activitate motrică a unei generații de copii care fac din ce în ce mai puțin activitate sportivă. Nu mai spun despre dificultățile pe care le pot avea profesorii de educație fizică în constituirea cadrelor și despre noul val de disponibilizări care ar putea avea loc.

– În această sferă de lucruri halucinante, credeți că se mai pregătește ceva nou și pentru salariizare?

– Există o teorie care vorbește despre normele diferențiate în funcție de specializarea cadrului didactic, iar lucrul care mie mi-a tăiat respirația a fost acela al unei salariizări diferențiate pe criteriul nivelului de trai și al puterii de cumpărare al zonei în care locuiesc cadrele didactice. Nu aș vrea să fiu „alarmistul de serviciu”, dar cu toții avem experiența anului 2025, atunci când toate zvonurile s-au

transpus în Legea nr.141/ 2025, cu toate consecințele ulterioare. De aceea, consider că trebuie să știm cu toții, ce „se coace” la Ministerul Educației.

– Din câte povestiți suntem în contextul binecunoscutei vorbe românești „Lupul își schimbă părul, dar năravul ba”...

– Desigur, și revin la afirmația făcută anterior, când spuneam că „ultimii” miniștri sunt doar niște marionete, simpli executanți de ordine. Spre exemplu, în continuare, chestiunea legată de păstrarea titularizării în sistem este de actualitate, și vă reamintesc că aceasta făcea parte din „reforme” pe care le prezenta celebrul Raport QX, despre care nu se cunoaște absolut nimic în legătură cu persoanele care au lucrat la el.

O altă problemă nerezolvată o reprezintă lipsa cadrului legal pentru ocuparea posturilor în învățământ. Se discută despre perspectiva unui act normativ prin care doar posturile din grădinițe, școli și licee să poată fi ocupate, fără a se ține seama de necesitățile de personal ale instituțiilor conexe precum CJRAE, palate și cluburi ale copiilor, CCD-uri sau inspectorate școlare. Se pare că întâiul stra-

teg al țării, mare iubitor al educației, primul ministru, se opune cu fermitate ocupării acestor posturi din instituțiile de învățământ conexe.

În legătură cu Legea salariizării unitare a personalului bugetar sunt mari necunoscute, câteva informații avem referitor la coeficienții de ierarhizare, care s-ar putea situa între 1 și 8, fără a ști cu exactitate la ce raportăm coeficientul 1.

– Cum comentați modalitatea cel puțin bizară în care s-a conceput plata diferențelor salariale provenite din hotărârile judecătorești?

– Așa cum vorbeam și în interviul din luna anterioară, atunci când anticipam faptul că se vor plăti diferențe salariale provenite din hotărâri judecătorești, lucrul acesta s-a întâmplat, iar la începutul lunii aprilie, odată cu plata salariului pentru luna martie, s-au plătit și aceste sume, care au reprezentat tranșa aferentă anului 2026. Și în legătură cu aceste sume sunt câteva probleme, în sensul în care ministerul, – după patru ani de plăți în care nu s-a sinchisit să pună la dispoziție o metodologie de calcul sau un program informatic care să ușureze munca celor im-

plicați, și prin care să ofere o abordare unitară la nivel național a acestei problematice – a hotărât unilateral, fără nici un fel de consultare, blocarea plăților pentru sumele care depășesc 10 mii lei, până când aceste situații nu vor fi analizate de către serviciile de audit ale inspectoratelor școlare. În aceeași zonă a plăților de drepturi salariale se află o parte dintre colegi, care nu beneficiază de hotărâri judecătorești, dar care fac obiectul plăților aproximativ acelorași sume, prin intermediul OUG nr. 48/ 2022, sume care, potrivit actului normativ de mai sus, trebuie plătite până la data de 30 iunie 2026.

– Dacă solicitările pe care le-ați transmis autorităților nu vor primi un răspuns favorabil, luați în calcul declanșarea unor proteste care ar putea afecta examenele naționale din această vară?

– Nu știu cum vor evolua lucrurile pe scena politică în perioada următoare, dar, dacă nu primim semnale pozitive la revendicările pe care le avem încă din anul trecut, este posibil ca, în perioada mai – iunie, să organizăm acele mișcări sociale care ar putea conduce la blocarea examenelor naționale.

Impactul negativ al politicii de austeritate bugetară asupra învățământului din județul Neamț

dispariția a circa 16.000 de norme „economisite” astfel:

- 7.990 – înv. gimnazial, 5.965 – înv. liceal, 162 – înv. profesional
- 1.883 – înv. primar și preșcolar.

2. Creșterea efectivelor de preșcolari/elevi la grupă/clasă (până la 34 elevi la clasele de liceu și cu până la 6 elevi în celelalte clase) a generat:

- Dispariția a 2.000 de norme/posturi didactice, la nivel național;

- Diminuarea numărului de clase/formațiuni de studiu și reparația învățământului simultan:

- la nivel național = 6.635 clase cu 95.469 elevi (în rural: 6.308 cu 90.559 elevi, în urban: 327 cu 4.910 elevi);
- la nivelul jud. Neamț = 60 clase în înv. primar, în 30 unități; = 14 clase în înv. gimnazial în 12 unități.

3. Comasarea unităților de învățământ și destructurarea instituțională

- Creșterea numărului de elevi/preșcolari de la 300 la 500 pentru dobândirea personalității juridice a unității de învățământ și dispariția funcțiilor de conducere (900 directori/directori adjuncți) și concedieri în rândul personalului didactic auxiliar și administrativ din respectivele unități:

- la nivel național au pierdut personalitatea juridică peste 500 unități de învățământ;

- la nivelul județului Neamț au pierdut personalitate juridică 9 unități de învățământ reorganizate astfel:

- Colegiul tehnic de transporturi Piatra-Neamț preia Colegiul Tehnic Forestier și Școala Postliceală Sanitară;
- Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamț preia Școala Gimnazială „Ion Creangă” Tg. Neamț;
- Colegiul Tehnic „Petru Poni” Roman preia Școala Gimnazială „Calistrat Hogaș” Roman;
- Liceul Teologic „Ep. Melchisedec” Roman preia Școala de Artă „Sergiu Celibidache” Roman;
- Liceul „Ion Ionescu de la Brad” Horia preia Școala Gimnazială „Carmen Sylva” Horia;
- Școala Profesională Adjudeeni preia Școala Gimnazială Tămășeni;
- Școala Profesională Oglinzi preia Școala Gimnazială nr.1 Răucești;
- Școala Gimnazială Borlești preia Școala Gimnazială Ruseni.

4. Creșterea obligației de catedră pentru directori și inspectorii de la 6 ore la 10 ore (50% din norma de predare) iar pentru directorii CCD, CJRAE și Centrele de activități extrașcolare la 14 ore – conduce la imposibilitatea practică și obiectivă de a exercita funcțiile de management.

5. Scăderea dramatică a tarifului pentru plata cu ora (540.000 de ore la plata cu ora, în anul școlar 2025/2026) – face imposibilă atribuirea orelor rămase libere în regim de plata cu ora din cauza remunerăției derizorii (o oră prestată de un debutant = 22 lei / o oră prestată de un profesor cu grad didactic I peste 25 ani vechime = 37 lei/ – tariful orar al unui muncitor necalificat).

La nivelul județului Neamț, la 24 septembrie 2025, au rămas neocupate 897 de ore la plata cu ora.

6. Reducerea fondului de burse pentru învățământul preuniversitar cu circa 40% – are ca efect dispariția a 4 din 6 tipuri de burse, excluzând categorii întregi de elevi. Cele două categorii de burse care au rămas în anul școlar 2025 - 2026 sunt:

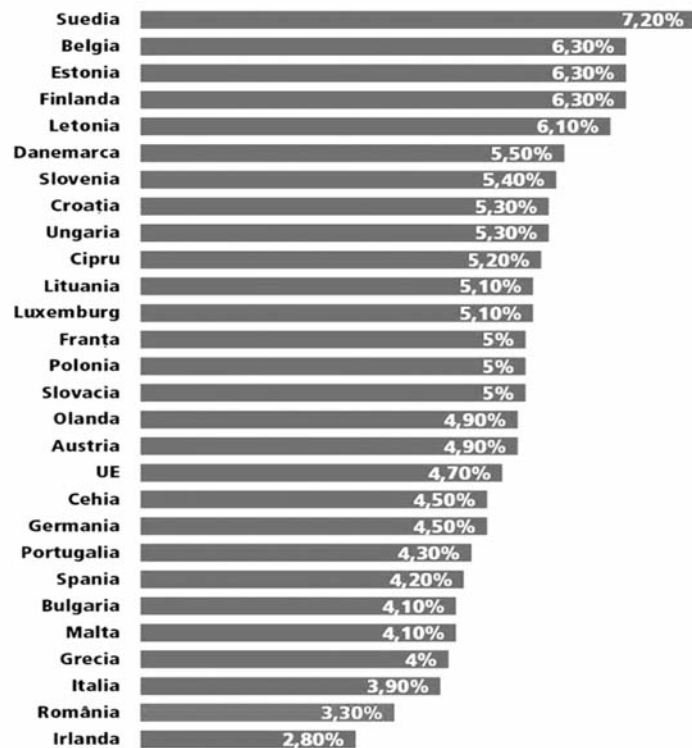
- bursele sociale – sunt incluse aici și bursele pentru mame minore;
- bursele de merit – până la maximum 15% dintr-o clasă, cu condiția unei note minime de 9;

7. Eliminarea indemnizației de hrană și a voucherelor de vacanță pentru personalul din învățământ cu salarii peste 6000 lei net.

III. CONCLUZII

Consecințele aplicării măsurilor impuse de Legea 141/2025 se manifestă prin:

România, la coada clasamentului țărilor membre UE după ponderea din PIB alocată educației în anul 2023

1. Menținerea subfinanțării sistemului de educație:
- în anul 2026, guvernul alocă 57,3 miliarde lei, adică 2,8% din PIB, mai puțin cu 3 miliarde față de 2025 – o scădere cu 14% față de alocările din 2025.

Observație: **Legea Învățământului Preuniversitar nr. 198/2023 obligă la un buget de 123 miliarde lei;**

- Degradarea calității actului educațional și destructurarea;
- Imposibilitatea reală de a organiza demersul didactic centrat pe elev și de a oferi siguranță elevilor, în timpul programului școlar;
- Creșterea riscului de eșec și abandon școlar;
- Declanșarea unei crize de personal în învățământul preuniversitar:

- în perioada septembrie – decembrie 2025 au părăsit sistemul de învățământ, prin demisie, 400 de profesori iar 156 funcționarează cu normă incompletă;
- 1/3 dintre cadrele didactice au peste 50 de ani și doar 15% au sub 30 de ani pentru că **profesia didactică nu este atractivă pentru tineri.**

Având în vedere cele expuse mai sus considerăm necesară redefinirea politicilor publice în educație și urgentarea următoarelor măsuri:

- Anularea pachetului de austeritate impus de Legea 141/2025 care vizează învățământul preuniversitar;
- Asumarea educației drept o prioritate națională;
- Asumarea unui angajament public, ferm pentru creșterea treptată a finanțării educației către pragul legal de 6% din PIB, în următorii 5 ani;
- Restaurarea statutului socioprofesional al cadrelor didactice, reformarea reală a curriculei, debirocratizarea și depolitizarea școlii pentru a furniza o educație la standarde europene;
- Inițierea unui dialog social autentic și transparent cu toate părțile implicate: sindicate, asociații ale părinților și ale elevilor, organizații ale studenților, experți independenți, ONG-uri etc.

Anul Constantin Brâncuși

Arta este adevărul absolut

• Interviu cu dna Doina Lemny

— În ce măsură Constantin Brâncuși mai este perceput astăzi ca un simbol viu al culturii românești și nu doar ca o figură consacrată a trecutului?

— Brâncuși n-a fost perceput vreodată ca un simbol viu al culturii românești: încă din timpul vieții, artistul român a depășit granițele țării sale, granițele geografice, culturale, temporale, așa cum o demonstrez în cartea mea apărută mai întâi în Franța, la editura Fage, apoi în traducere română și engleză la NoiMediPrint, în 2012: „Brâncuși, artistul care transgresează toate hotarele”. El s-a hrănit, firește, din moștenirea românească, dar s-a deschis către lume, către alte culturi, către alte religii și alte spații. De aceea, el nu poate fi legat numai de spațiul românesc și nici numai de secolul XX, la începutul căruia s-a manifestat. Prin revoluția pe care a produs-o în sculptură, el a detașat-o de simplul statuar și a deschis-o către o creație complexă în care lucrul sculptorului este susținut de cercetare, de concept. El a devenit, prin aceasta, un artist universal care traversează spațiile și epocile.

— Cum considerați că se reflectă valorile promovate de Brâncuși – simplitatea, esența – în societatea românească contemporană, marcată de globalizare și consum cultural rapid?

— Din păcate, aceste valori sunt numai spuse uneori, dar nu și trăite: în societatea românească avidă de informație, de rapiditatea cu care aceasta își face loc, nu mai este timp de reflectare. Ori Brâncuși îndemna la reflectare, la revenirea la miezul unei ființe sau al unui lucru. Superficialul nu-și avea loc în gândirea lui. De aceea a reușit să atingă acel

europăeană a Culturii.

Pentru activitatea sa, Doina Lemny a primit mai multe distincții, inclusiv a fost decorată de președintele României cu Ordinul Național „Pentru Merit” în grad de Cavaler.

Doina Lemny a fost conservator la Centrul Pompidou în perioada 1991-2019, când s-a ocupat cu precădere de studiul operei și vieții lui Constantin Brâncuși, organizând expoziții, publicând mai multe volume și studii dedicate sculptorului român. Între altele, în anul 2019, a curatoriato expoziția „Brâncuși. Sublimarea formei” la BOZAR din Bruxelles, în Festivalul Europalia, iar în 2023, a curatoriato expoziția „Brâncuși: surse românești și perspective universale” în programul Timișoara – Capitală Europeană a Culturii.

sâmbure de adevăr – dacă ne referim numai la reducerea chipului uman la ceea ce are esențial: nu trăsăturile – frumoase sau nu – ci trăirea, situarea față de lume, față de sine însuși. Or în aceste timpuri, oamenii nu-și mai acordă „luxul” de a reflecta, exact ce ar trebui făcut.

— Este Brâncuși valorizat și promovat cum se cuvine în România, astăzi, comparativ cu recunoașterea lui internațională?

— Brâncuși este recunoscut pe plan internațional și plasat alături de marii creatori ai lumii. În România, el este ridicat la nivel de „erou” gata să fie «sanctificat». Asta provine dintr-o mare admirație pentru artistul care a modernizat sculptura după Rodin ce a dominat acest gen în a doua jumătate a secolului XIX. Pentru mine, valorizare înseamnă a-l cerceta în profunzime și a căuta motivele acestei recunoașteri unanime. Cât despre „promovare” – el nu are nevoie de promovare. El este evocat

în fiecare an în România cu aceleași laude și omagii care-și pierd din substanță. Cred că și această frecvență este dăunătoare pentru că cei care sunt interesați nu-și rezervă timpul să citească anumite documente, să fie la curent cu noile texte, cu noi interpretări, deși foarte rare, să revadă opere ale sale. Acum, cu internetul se pot vizita virtual expozițiile care se organizează pretutindeni în lume, deci chiar fără mijloace financiare deosebite, cei interesați ar putea să găsească idei, răspunsuri la anumite întrebări, explicații actualizate.

— Ce rol pot avea opera și gândirea lui Brâncuși în educația culturală a tinerilor din România de astăzi?

— Un rol foarte important, dacă ne gândim la persoana artistului: Brâncuși a adăugat inteligenței native, intuiției sale, o curiozitate excepțională, o ambiție nemărginită, o putere de muncă uriașă și o consec-

vență în a urmări un subiect. Artistul este prin aceste calități un exemplu pentru tineri: nu poți reuși în niciun domeniu dacă nu te investești cu totul în ceea ce faci. Nu degeaba Brâncuși spunea într-unul dintre aforismele sale „Nu e greu să faci un lucru, ci să te pui în starea de a-l face”, publicat în volumul recent apărut la editura Polirom, Iași, „Brâncuși: arta este adevărul absolut” (p. 210), prezentat și îngrijit de mine.

— Cum poate fi (re)interpretată moștenirea lăsată de Constantin Brâncuși pentru a rămâne relevantă în discursul socio-cultural românesc al secolului XXI?

— Moștenirea fizică lăsată de artist țării – frumosul ansamblu de sculpturi de la Muzeul Național de Artă al României, acela de la Muzeul de Artă Craiova și mai ales An-

Rugăciunea – 1907

samblul monumental de la Târgu Jiu merită să beneficieze de o prezentare

Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie

Luna APRILIE 2026

2/1938, n. **Cătălin-Florin Stupcanu**, la Filioara, Agapia, Neamț (d. 26.09.2000, Ceahlău, Neamț), profesor, ziarist. A urmat clasele primare la Școala „Sfântul Andrei” din București, apoi pe cele ale Școlii Elementare de Băieți Nr. 1, cele liceale la Școala Medie de Băieți Nr. 1, ambele din Piatra-Neamț și Facultatea de Istorie din Iași (1961). Cariera didactică: Școala din Zberești, Costișa, Neamț și Școala Nr. 1, Piatra-Neamț. Ziarist la ziarele: „Flacăra” (1963), „Steagul roșu” din Bacău (1965-1968), „Ceahlăul” (1968-1974; 1978-1982; 1989-2000). Funcții: inspector la Comitetul Județean de Cultură, director al Muzeului de Istorie din Piatra-Neamț (1974-1978). Volumul „Zăpadă și fum, scrieri de tinerețe” a apărut postum, prin grija soției, Maria Stupcanu.

1/1944, n. – **Florin Florescu**, Căndești, Buzău (d. 5.12.2009, Piatra-Neamț), profesor, lider sindical, absolvent al Facultății de Biologie. El este cel care a militat pentru înființarea Sindi-

Rememorări nemțene

catului Liber al Lucrătorilor din Învățământ (1990) și, împreună cu profesorii Dumitrița Vasilca, Lucian Corneanu și ziaristul Mircea Zaharia, a hotărât publicarea, din martie 1999, a revistei „Apostolul” (seria nouă), care apare și în prezent ca publicație a cadrelor didactice din Ju-

dețul Neamț, editată de Sindicatul din Învățământ Neamț, al cărui președinte a fost Florin Florescu.

2/1952 – n. **Vladimir Tescanu** (pseud. lui Viorel Buruiană), la Tescani, Bacău (tatăl din Dobreni, Neamț), profesor de limba franceză la Piatra-Neamț, scriitor, traducător, editor. După absolvirea Liceului „Petru Rareș” din Piatra-Neamț, a absolvit Facultatea de Litere a Universității din București (1975). A debutat cu proza scurtă „Secția”, în Revista „Ateneu” (1985), iar editorial, cu romanul „Palimpsest” (1988), urmat de „Negru și roz” (1997). A tradus din F. Scott Fitzgerald („Dincoace de Paradis” / „This Side of Paradise”, 1995), din William Blake, Aldous Huxley, William Styron ș. a. Este membru al ASPRO și al S. S. din Neamț.

23 aprilie 1949 – n. **Gheorghe Dumitroaia** (d. 6.04.2016), eminent istoric, arheolog, cercetător și muzeograf, directorul Complexului

Anul Constantin Brâncuși

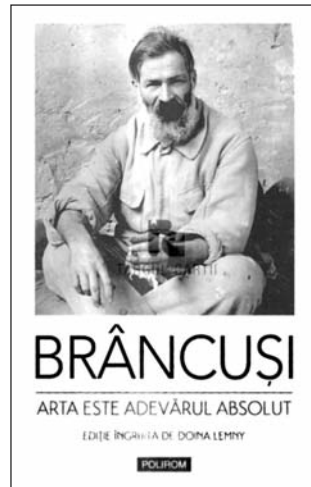
Arta este adevărul absolut

• Interviu cu dna Doina Lemny

m odernizată. Cât despre moștenirea spirituală a lui Brâncuși – interpretată și ea în diferite moduri, uneori exagerate care pot conduce la un naționalism neadecvat gândirii sale – ar trebui folosită ca model de lucru și de demnitate, de puțință de a se adapta lumii moderne prin propria gândire și prin propria creație.

– În contextul Anul Brâncuși, pregătiți o expoziție împreună cu Art Safari. La ce să ne așteptăm? Ce opere de artă vom vedea la București?

– Înainte de a ști ce opere vom vedea, cred că ar trebui să indic conceptul care, din punctul meu de vedere este mai important decât o înșiruire de sculpturi pe care le putem vedea și pe internet și care au putut fi văzute și la expoziția pe care am curatori-o la Timișoara în 2023. Cred că și cei dormici de a vedea sau revedea sculpturi de Brâncuși, ar vrea să nu mai vadă aceleași lucrări, mai ales că artistul lucra în serii, și deci, numai cei obișnuiți cu opera lui pot face diferența între diferitele etape. Ca să poată fi admirate pe deplin, operele trebuie să fie prezentate într-un context și să urmeze o idee. Iată, pentru anul acesta, am dorit împreună cu echipa de la Art Safari

să prezentăm un aspect cu totul inedit, și anume Brâncuși – omul, cu viața lui sentimentală, pornind de la cartea mea „Brâncuși și muzele sale” apărută la editura franceză Gourcuff-Gradenigo în 2023, pe care sper să o văd tradusă în română cu această ocazie la editura Vremea. Alături de câteva sculpturi, vom expune multe fotografii, documente inedite, obiecte care au aparținut „muzelor” sale. Este aceasta o nouă perspectivă de a-l privi pe artistul sărbătorit anul acesta, la 150 de ani de la nașterea sa.

(N.R. Preluare de pe <https://curatorial.ro/arta/3-februarie-2026>)

Patricia MARINESCU

(urmărire din pag. 1)

O economie a respirației pe care nu ți-ai fi imaginat-o.

Am trăit până acum, se pare, nu doar într-o insuficiență de oxigen, ci și într-o insuficiență cronică de destinație.

Și ar trebui să recunoaștem: în România, noi nu trăim, noi practicăm arta insuficienței aplicate. Ne-am născut într-o cultură a lui „aproape”: aproape europeni, aproape prosperi, aproape fericiți. Apoi, aproape am făcut autostrăzi, aproape am reformat sistemul, aproape am devenit o țară „ca afară”. Inima mea nu face decât să respecte planul cincinal de neîmpliniri.

După '89, am rămas aici dintr-o insuficiență a curajului, mascând frica de necunoscut sub steagul loialității față de glie. Am privit apoi cum speranța se diluează, devenind și ea insuficientă pentru a hrăni o națiune întreagă. Ne-am obișnuit cu „merge și așa”, care nu este altceva decât definiția populară a insuficienței: un pic mai mult decât nimic, dar

mult mai puțin decât necesar. Și astfel am trecut de la insuficiența de unt la insuficiența de speranță.

Aș zice (s-a mai zis, desigur!) că insuficiența este motorul discret al istoriei. Dacă stăm să ne uităm în urmă, marile drame ale lumii sunt cronicale ale unor insuficiențe salvatoare. Să

pierdut poezia. Așa, suntem doar ironici și supraviețuitori.

Iar eu trăiesc acum între niște limite care nu sunt clare. Am o pensie „decentă” – un alt cuvânt-capcană. Decența e pragul de sus al insuficienței financiare; e limita la care supraviețuirea nu mai e umilintă,

purtat-o. Pentru un stoic, insuficiența nu este o lipsă, ci o măsură corectă. Dacă universul a decis că ai nevoie de mai puțin aer, înseamnă că restul de viață trebuie trăit cu o intensitate mai pură, mai concentrată, fără risipa de gesturi inutile a celor care se cred nemuritori.

Privit prin fereastra acestui diagnostic, „restul lumii” capătă o claritate crudă. Toată goana de afară, tot vacarmul acestei „bieți Români”, sunt doar zgomote de fond. Inima mea obosită nu e un defect de fabricație, ci o invitație la esențial.

Trăiesc neterminat. Ca o frază care se sfârșește în puncte de suspensie pentru că autorul a obosit să mai caute predicatul. O schiță de maestru peste care s-a vărsat cerneala resemnării. Nu e disperare pentru că disperarea presupune un consum de energie pe care nu mi-l permit. Nu e un eșec răsunător, e doar o prezență palidă. O insuficiență de a fi pe de-a întregul, într-o țară care, la rândul ei, pare mereu în stadiul de proiect abandonat.

SCRIPTORIUM

Mic tratat de Insuficiență

luăm exemplul lui Romeo și al Julietei. Ce i-a salvat de uitare? O insuficiență de sincronizare! Dacă un mesager nu întârzie, dacă Julieta se trezea la timp, am fi avut astăzi o piesă despre doi bătrâni din Verona care se ceartă pentru că Romeo a uitat să ducă gunoii. Insuficiența timpului i-a făcut însă nemuritori. Suficiența i-ar fi transformat în banalitate domestică.

Dacă totul ar fi fost „suficient”, am fi trăit aroganți într-o imensă plictiseală cosmică, într-un Eden perfect sincronizat, dar care și-a

dar nici demnitate nu se poate numi. Respir sacadat de parcă aș fura aerul de la stat, fără să plătesc accize.

Dacă Marc Aureliu ar trece pe sub fereastra mea, mi-ar șopti: „Ce te plângi, omule? Inima ta nu e insuficientă, ea este doar limitată, așa cum este însăși natura.” Împăratul m-ar învăța că nu lungimea pauzei contează, ci calitatea pauzei dintre două bătăi de inimă. El scria că trebuie să părăsești viața așa cum o măsline coaptă cade din pom, binecuvântând pământul care a hrănit-o și mulțumind copacului care a

Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie

Muzeal al județului Neamț. După absolvirea Facultății de Istorie și Filosofie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, își ia doctoratul în istorie, la Institutul Român de Tracologie. În anul 1994 a creat **Centrul Internațional de Cercetare a Culturii Cucuteni** și, pe 24 iunie 2005 a inaugurat un muzeu unic la nivel național – **Muzeul de Artă Eneolitică Cucuteni** –, cu cea mai bogată colecție de artă neo-eneolitică din sud-estul Europei și de artă cucuteniană (decorativă și figurativă) din întreaga lume. Lucrări de specialitate, în publicațiile Muzeului și în alte publicații științifice din țară și străinătate.

■ 5/1882 – n. **Maria S. Pallade**, la Roman (d. 1957, București), scriitoare, profesoară de lucru în învățământul secundar. A debutat în adolescență. Scrieri: „Din lanuri vii”, 1926; „Din

Rememorări nemțene

umbra vieții”, 1927; „Numerus Clausus”, 1927; „Lucia”, 1933; „Pe malul mării”, 1938; „Suzana”, 1939 ș. a.

■ 5/1940 – n. **Ioan Gherasim**, la Piatra-Neamț, memorialist, licențiat al Facultăților de Teologie (București, 1968) și de Filologie (Iași, 1995). Hirotonit preot (24.06.1969), pe seama Parohiei Văleni, Piatra-Neamț, transferat la Parohia Vânători, Piatra-Neamț (1.08.1981). A colaborat și a făcut parte din consiliul de redacție al revistei „Credința neamului”, Neamț (1990-

2008). Coordonator, director și profesor al Seminarului Teologic Ortodox din Piatra-Neamț (1996). Cărți: „Petru Pogonat. Meditațiunile unui călugăr surghiunit”, „Profetie mincinoasă. Lamentația la un zid al plângerii în construcție” și „Biblia pe înțeles”.

■ 6/1912, d. **Leon Scully**, la Iași (n. 1853, Piatra-Neamț), studii liceale, Facultatea de Medicină din Montpellier și Facultatea de Medicină din Paris. Doctor în medicină (1879), se întoarce la Iași, profesor de anatomie și histologie la nou înființata Facultate de Medicină, susținând cursul inaugural de anatomie în ziua de 1/13 decembrie 1879. A fost primul decan al Facultății de Medicină. Se formează ca chirurg în clinica profesorului Ludovic Russ senior și este numit profesor de chirurgie (1881), înființând a doua clinică de

Constantin TOMȘA

(continuare în pag. 6)

Profilul managerului școlar în contextul actual

Având în vedere faptul că societatea contemporană se află într-un proces accelerat de transformare, caracterizându-se prin dinamism, digitalizare accentuată și transformări profunde la nivel social, economic și cultural, sistemul de învățământ preuniversitar este supus unor presiuni semnificative de adaptare, iar managementul educațional trebuie să își regândească paradigmele tradiționale.

Toate acestea au determinat crearea unui „profil profesional al managerului școlar”, elaborat de Ministerul Educației și Cercetării, în stadiul de proiect, supus analizei și dezbaterii publice (https://www.edu.ro/cons_pub_23_26_proiect_profil_manager_scolar). Astfel, profilul directorului unității de învățământ este fundamentat pe o abordare competențială integrată, care redefinește funcția managerială ca profesie distinctă și strategică în cadrul sistemului educațional. Astfel, managerul școlar este conceput ca lider educațional și conducător al organizației școlare, responsabilul dezvoltării unei culturi instituționale orientate spre învățare, incluziune, performanță și colaborare. Structura profilului este organizată pe patru niveluri complementare: axiologic (valori), transversal (competențe generale), profesional (competențe specifice) și funcțional (descriptori comportamentali), fapt ce reflectă o viziune sistemică asupra rolului managerial. În plan operațional, documentul identifică cinci domenii majore de competență: leadership educațional și orientare strategică, management operațional și administrativ-financiar, managementul calității și uti-

lizarea datelor, dezvoltarea resurselor umane și consolidarea relației școală-comunitate. Cu alte cuvinte, viziunea managerială va fi dominantă care decide dezvoltarea instituțională. Această configurare evidențiază tranziția de la un model administrativ tradițional la unul bazat pe leadership transformățional, luarea deciziilor informate și responsabilitate publică, în concordanță cu exigențele Legii în-

vățământului preuniversitar nr. 198/2023, legislația conexasă și cu tendințele europene în domeniul managementului educațional.

În primul rând, *competențele de leadership educațional și orientare strategică* vizează capacitatea managerului de a formula și implementa o viziune instituțională coerentă, fundamentată pe valori precum echitatea, incluziunea și calitatea. Directorul are rolul de a mobiliza resursele organizației, de a inspira și motiva personalul didactic, precum și de a facilita procesele de schimbare și inovare. În acest sens, leadershipul nu este doar unul formal, ci presupune influență, coerență decizională și capacitate de anticipare a evoluțiilor din mediul educațional.

În al doilea rând, *competențele de management operațional, administrativ și financiar* includ planificarea, organizarea și monitorizarea activităților instituției, gestionarea eficientă a resurselor materiale și financiare, precum și respectarea cadrului legislativ. Managerul școlar trebuie să asigure funcționarea optimă a organizației, să elaboreze bugete, să gestioneze proiecte și să imple-

menteze mecanisme de control intern, în condiții de transparență și responsabilitate publică. Un alt domeniu esențial îl constituie *competențele de management al calității și utilizare a datelor*, care reflectă orientarea sistemului educațional către performanță și evaluare continuă. Directorul trebuie să utilizeze indicatori relevanți pentru analiza rezultatelor elevilor, să interpreteze datele educaționale și să fundamenteze deciziile manageriale pe evidențe. Totodată, acesta este responsabil de implementarea mecanismelor de asigurare și îmbunătățire a calității, în concordanță cu standardele naționale și europene.

De asemenea, *competențele privind managementul resurselor umane* presupun recrutarea, selecția, evaluarea și dezvoltarea profesională a personalului didactic, didactic auxiliar și administrativ. Managerul educațional are rolul de

a crea un climat organizațional pozitiv, de a stimula colaborarea și de a susține formarea continuă, în vederea creșterii performanței instituționale. În această dimensiune, abilitățile de comunicare, negociere și rezolvare a conflictelor devin esențiale.

Nu în ultimul rând, *competențele privind dezvoltarea relației școală – comunitate* evidențiază rolul instituției de învățământ ca actor social activ. Directorul trebuie să dezvolte parteneriate cu autoritățile locale, părinții, organizațiile non-guvernamentale și mediul economic, contribuind la integrarea școlii în comunitate și la adaptarea ofertei educaționale la nevoile acesteia.

Privite în ansamblu, aceste competențe reflectă o schimbare de paradigmă în managementul educațional, de la o abordare predominant administrativă la una strategică, centrată pe leadership, performanță și responsabilitate socială, consolidând statutul managerului școlar ca profesionist al educației și agent al schimbării organizaționale, cu condiția ca drumul de la teorie la practică să nu fie unul anevoios. În caz contrar, ca și până acum, directorul de școală va trebui să fie, simultan, un strateg vizionar, contabil atent, psiholog de criză, mediator între părinți și profesori, expert în legislație, IT-ist de serviciu și, la nevoie, instalator autorizat, capabil să scrie un proiect european dimineața și să deșurubeze becul din sala de sport după-amiaza, fără să-i pâlpeie autoritatea.

Prof. dr. Mihai FLOROIA

Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie

(urmăre din pag. 5)

Chirurgie, unde abordează chirurgia abdominală și toraco-pulmonară, dar și neurochirurgia, fiind precursorul acestei specialități. A introdus aseptia și antisepsia precum și radiologia la Spitalul „Sfântul Spiridon”.

■ 7/1953 – n. Daniel Corbu, la

Târgu-Neamț, scriitor, editor, muzeograf la Casa Memorială „Ion Creangă” Iași, absolvent al Liceului din Roznov și al Facultății de Limba și Literatura Română, București. A fost instructor la Casa de Cultură din Târgu-Neamț. A inițiat și organizat Colocviile Na-

ționale de Poezie de la Neamț. A fondat Casa de Editură „Panteon” (1993), revista omonimă și Academia de Poezie din Vânători-Neamț, Revista „Feed Back”. Membru al U. S. Volume: „Naștere vinovată”; „Intrarea în scenă”; „Prelu-

Rememorări nemțene

diu pentru trompetă și patru pereți”; „Documentele haosului”; „Spre fericitul nicăieri”; „Cântece de amăgit întunericul”; „Manualul bunului singuratic”; „Intimitatea publică a poeziei”; „Postmodernismul pe înțelesul tuturor”; „Evanghelia după Corbu și alte poeme”; „Neoavangarda românească”; „Urmele lui Dumnezeu și alte povestiri”; „Viața de fiecare zi la Iași, pe vremea lui Daniel Corbu, povestită de el însuși” ș. a.

■ 8/2008 – d. Dan Cepoi, la Piatra-Neamț, pictor (n. 21 iunie 1949, Târgu-Neamț).

■ 10/1912 – n. Ilie Cleopa (din botez, Cons-

tantin), la Sulița, Botoșani (d. 5.12.1998, Mănăstirea Sihăstria, Neamț), arhimandrit. Călugărit în 1937, a fost considerat unul dintre cei mai cu har duhovnici din a doua jumătate a secolului al XX-lea. Lucrări: „Despre credința ortodoxă”; „Predici la praznice împărețești și sfinți de peste an”; „Predici la Duminicile de peste an”; „Despre vise și vedenii”; „Ne vorbește Părintele Cleopa”, predici și scrieri diverse.

■ 11/1962 – n. Dumitrița Vasilca (pseud. Diana), la Piatra-Neamț, profesoară, poetă, absolventă a Liceului Pedagogic „Gheorghe

MARIN SORESCU la 90 de ani de la naștere (III)

Proza lui Marin Sorescu reprezintă una dintre cele mai surprinzătoare și originale componente ale operei sale, eclipsată adesea de succesul poeziei și dramaturgiei, dar nu mai puțin valoroasă prin inventivitate, profunzime și ironie. Ea se înscrie într-un registru al modernității târzii, îmbinând realismul cu absurdul, reflecția filosofică cu anecdota și grotescul cu lirismul latent.

Coordonatele prozei soresciene se definesc printr-o permanentă tensiune între concret și imaginar, între cotidian și metafizic. Scriitorul cultivă o proză aparent simplă, dar densă în sugestii, în care banalul este transfigurat într-un spectacol al neliniștii și al interogației existențiale.

Un alt element definitoriu este ironia, prezentă în forme variate: de la sarcasm fin la umor absurd. Aceasta funcționează nu doar ca procedeu stilistic, ci și ca instrument de demascare a realităților sociale și psihologice.

Proza lui Sorescu se remarcă și printr-o dimensiune ludică, autorul jucându-se cu convențiile narative și destabilizând așteptările cititorului. Narativa devine astfel un spațiu al experimentului, al libertății imaginative. De asemenea, trebuie remarcată tendința de alegorizare. Multe dintre textele sale pot fi citite ca parabole despre condiția umană, despre alianare, frică sau libertate.

Universul prozei soresciene este populat de personaje aparent obișnuite, dar care devin, în contexte absurde, simboluri ale omului modern, prins într-un labirint existențial.

Limbajul este un alt punct forte: simplu, colocvial, dar încărcat de subînțelesuri și ambiguități. Sorescu reușește să creeze efecte puternice cu mijloace minimale.

În ceea ce privește volumele de proză, acestea conturează o viziune coerentă asupra lumii, chiar dacă sunt alcătuite din texte diverse ca formă și tematică.

„Viziunea vizuinii” se încadrează tot în genul epic, dar are accente de proză filosofică și alegorică. Titlul sugerează ideea de retragere, de ascundere, de regres în interioritate. „Vizuiua” devine un simbol al spațiului mental închis. Cartea explorează frica, singurătatea și nevoia de protecție, dar și imposibilitatea izolării totale. Atmosfera este apăsătoare, uneori chiar claustrofobică, accentuând

dimensiunea existențială. Un alt element important este ambiguitatea, care permite multiple interpretări.

„Ușor cu pianul pe scări” este o succesiune de construcții epice dominate de accente satirice și absurde. Titlul este ironic și

metaforic, sugerând dificultatea de a gestiona situații complicate cu delicatețe. Textele care alcătuiesc volumul reflectă absurdul cotidianului și incapacitatea omului de a controla realitatea. Paginile de cronică literară construite pe contraste și exagerări generează un efect comic, dar și reflexiv. În cadrul operei lui Sorescu, proza ocupă un loc distinct, completând și nuanțând viziunea sa artistică.

„Trei dinți din față” poate fi încadrat în genul epic, cu evidente „accente” de schiță, povestire și roman. Titlul este sugestiv, trimițând la ideea de mutilare, de pierdere, dar și la grotescul existenței. El devine un simbol al degradării și al vulnerabilității. Întâmplările din acest volum sunt construite pe situații absurde, care dezvăluie, în fond, adevăruri profunde despre condiția umană. Un element semnificativ este prezența

unui narator detașat, ironic, care comentează indirect acțiunea. De asemenea, finalurile sunt adesea deschise, invitând cititorul la reflecție.

Deși mai puțin cunoscută decât poezia sau teatrul, proza este esențială pentru înțelegerea universului său creator. Ea preia teme și motive din celelalte genuri, dar le dezvoltă într-o manieră proprie și concretă.

În contextul prozei românești de după 1960, scrierile lui Sorescu se remarcă prin originalitate și curaj experimental. Ele se înscriu într-o direcție modernistă și postmodernă, alături de alte nume importante ale literaturii române. Prin ironie, absurd și reflecție filosofică, proza sa contribuie la diversificarea formelor narative din această perioadă. Sorescu reușește să creeze o proză profundă, dar accesibilă, care îmbină inteligența cu sensibilitatea.

*

Marin Sorescu rămâne, astfel, o figură emblematică a literaturii române, iar proza sa merită pe deplin să fie redescoperită și valorizată. El s-a impus ca o personalitate plurivalentă, în care vocația poetică se împletește armonios cu talentul dramaturgic și cu preocupările de prozator și eseist. Poetul aduce o perspectivă originală asupra existenței, caracterizată printr-un lim-

baj aparent simplu, dar încărcat de profunzimi filosofice și ironie subtilă. Poezia sa reușește să transforme banalul cotidian în reflecție asupra condiției umane, folosind umorul și paradoxul ca instrumente de cunoaștere. În versurile sale se resimte o permanentă interogație asupra sensului vieții, a creației și a destinului, ceea ce îl plasează printre cei mai reprezentativi poeți ai literaturii contemporane.

În ipostaza de dramaturg, Marin Sorescu se remarcă prin capacitatea de a construi universuri scenice originale, dominate de simbol și absurd. Prin teatrul său, Sorescu reușește să ofere nu doar spectacole captivante, ci și meditații lucide asupra lumii moderne.

Ca prozator și om de cultură, Marin Sorescu dovedește o deschidere amplă către multiple forme de expresie artistică și intelectuală. Scrierile sale în proză păstrează aceeași notă de luciditate și ironie, fiind marcate de observația fină a realității și de spiritul critic. În același timp, implicarea sa în viața culturală, ca eseist, editor și promotor al valorilor literare, confirmă statutul său de intelectual complet. Prin întreaga sa operă, Marin Sorescu rămâne un creator autentic, capabil să ofere o imagine complexă și profundă a omului și a lumii în care acesta trăiește.

Prof. dr. Gheorghe BRÂNZEI

Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie

Asachi” din Piatra-Neamț (1981) și a Facultății de Istorie-Filozofie, din Iași (1985). Profesoară în Județul Harghita (1985-1989), expert metodist și director al C.C.D. Neamț (1991-2000), colaborator la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj, Filiala Piatra-Neamț (1998-2008), profesor, director-adjunct la Colegiul Tehnic (2010-2011) și la Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” (2011-2012), la Liceul de Arte „Victor Brauner”, referent literar la T. T. (1989-1991), formator, mentor, metodist (din 2007). Fondator al Editurii „Alfa” a C.C.D. Neamț (1996), co-fondator al revistei „Apostolul” (1999). Debut cu versuri în „Ateneu” (1991), editorial cu „Aproape amintiri” (1997), urmat de „Ducatul inocenței” (2003). Colaborări la: „Ceahlăul”, „Antiteze”, „Apostolul”, „Asachi”.

■ 17/1955 – n. Mariana Păpără, la Brăila,

profesoară, artist plastic, studii liceale în orașul natal, Universitatea de Arte „Ion Andreescu” Cluj (1978) și a desfășurat activitate didactică la Liceul de Artă din Piatra-Neamț. În prezent, este stabilită în Italia, la Torino, unde a deschis o ga-

Rememorări nemțene

lerie de artă și a fondat Asociația Artistică Internațională ARIPA. Este membru U.A.P. și al Asociației Internaționale AIAP – UNESCO. Expoziții personale (1978-2006) în țară (Piatra-Neamț, Bacău, București.), în străinătate (1979-2006): Roma, Veneția, Paris, Olanda, Franța. Expoziții colective (1978-2009): România, Canada, Belgia, Spania, Suedia.

■ 21/1882 – d. Vasile Conta, la București și înhumat la Iași, (n. 15.11.1845, Ghindăoani, v. fișa lumii noiembrie).

■ 22.04.1943 – n. Utta-Siegrid König, la Posen, Germania, poetă. A absolvit Liceul „Ștefan cel Mare”, Suceava, Școala Tehnică de Arhitectură, (1964) și s-a stabilit la Piatra-Neamț. A debutat cu un grupaj de sonete în Revista

„Asachi” din Piatra-Neamț (1993). Volume de poezii (ed. bibliofile): „... și Haiku”, „Veșnica efemeridă”, „Abia zbor... fără urmă”, „Mai grăbit ca mine... un fluture alb”, poeme într-un vers, „Întruna ramul în război cu clipa”, poeme într-un vers și secvențe trivers în stil

(continuare în pag. 8)

Educația, între Gutenberg și digitalizare

• **Interviu cu dna Mirela ICHIM, director al Școlii Gimnaziale, Comuna Oniceni, Neamț**

Cum ați descrie în câteva cuvinte „călătoria” dumneavoastră în educație, din rolurile de: profesor, părinte și director școlar?

– O călătorie a inimii, deoarece copil fiind m-am lovit de limitarea accesului la educație, ca profesor, am descoperit bucuria de a modela caractere, ca părinte, am înțeles mai profund nevoile și dorințele copiilor, iar ca director, am învățat să construiesc echipe și să inspir. Fiecare etapă m-a învățat că educația nu este doar despre cunoștințe, ci despre încredere, răbdare și speranță.

– *Ce v-a determinat să rămâneți profesor în Școala Gimnazială, Comuna Oniceni, de la debutul în învățământ până în prezent, având în vedere că aceasta e situată în mediu defavorizat?*

Sunt fiică de țărani, cum îmi place să îmi spun, din Chilia, comuna Valea Ursului. Am 43 de ani, sunt căsătorită de 24 de ani, soțul fiind tot fiu al locului și avem împreună o „comoară”, o fată de 20 de ani, studentă la jurnalism. Mă consider un om care și-a dorit de copil să își depășească condiția, devenind astfel profesor de biologie în anul 2006 și director al Școlii Gimnaziale din comuna Oniceni în anul 2022. Drumul meu în educație consider că nu a fost doar o alegere profesională, ci o misiune. În toți acești ani, am învățat că educația înseamnă, înainte de toate, oameni, suflete și șanse oferite la momentul potrivit.

– Am rămas pentru copii. Într-un mediu în care lipsurile sunt reale, fiecare gest de sprijin contează.

Am întâlnit elevi care au nevoie nu doar activități instructiv-educative, ci și de suport moral, afectiv și psihologic, de modele și de stabilitate. Tocmai aceste provocări m-au motivat să rămân și să contribui la schimbare.

– *Care considerați că sunt principalele provocări cu care v-ați*

confruntat în tot acest timp? Dar oportunitățile?

– Provocările sunt legate de absenteism, de dificultățile materiale și de sprijinul limitat din partea unor familii. Însă, dincolo de acestea, am învățat să transform limitele în puncte de plecare, am descoperit oportunități valoroase, reușind să atrag, împreună cu administrația locală, numeroase proiecte și parteneriate. O să vă dau câteva exemple:

• Programul național „Masă sănătoasă” începând cu anul școlar 2023-2024, prin care toți elevii noștri, aproximativ 650, spun aproximativ, deoarece numărul se schimbă, nu numai de la un an școlar la altul, ci și în timpul anului; beneficiază de un pachet alimentar;

• Proiectul „Creșterea calității educației prin înființarea de servicii de educație timpurie complementară în comuna Oniceni, județul Neamț”, din 2023-2026, proiect prin fonduri PNNR prin care am creat spații de învățare în cadrul fostei Școli Primare Poiana Humei care era închisă, pentru două grupe cu 20 de preșcolari, care datorită lipsei spațiului nu au putut fi înscrși;

• Proiectul „Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe din comuna Oniceni, județul Neamț” obținut în anul 2024, tot prin fonduri PNNR prin care fiecare clasă a

Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie

(urmăre din pag. 7)

Roșu – Galben. Sub cea de-a doua rază... Itinerar spaniol și nu numai...” – secvențe și foto-secvențe în stil tanka, „...doar calendare fără file, rondeluri”.

■ 22/1850 – n.

Veronica Micle, la Năsăud cu numele Ana (d. 3.08.1889, Mănăstirea Văratice, Neamț), poetă. A venit cu mama sa și cu fratele Radu (d. 1850), la Târgu-Neamț, unde va locui până în 1852, când se vor muta la Iași. La absolvirea Școlii Centrale de Fete (1863), din comisia de examen făcea parte profesorul universitar (mai târziu, rector al Universității din Iași) Ștefan Micle, în vârs-

tă de 43 de ani, cu care se va căsători și vor avea două fete. În 1872, îl cunoaște pe Mihai Eminescu la Viena. În timpul Războiului pentru Independență, a fost soră de caritate. Debut cu două

Rememorări nemțene

schite (în „Noul curier român”, 1972). În 1887, se mută la București, unde încearcă să-l sprijine moral pe Eminescu. Și tot în 1887, apare volumul „Poezii”. Publică la: „Columna lui Traian” „Convorbiri Literare”, „Curierul Olteniei”, „Familia”, „Liberalul”, „Literatorul”, „Revista nouă”, „Revista literară”, „Universul literar” ș. a.

■ 24/1946 – n. **Dan Mironescu**, la Bozieni, Neamț, regizor. A absolvit Liceul „Roman-Vodă” din Roman, Institutul Politehnic, (1969), I. A. T. C. (1974) ambele din București. A fost regizor se-

cund și realizator de film utilitar la Studioul București, apoi, din 1985, la Studioul „Alexandru Sahia”, unde a realizat numeroase filme documentare („Ritmurile vieții”, „În căutarea vieții”, „Școala românească de virusologie”, „La Nord de Sarmisegetuza” ș. a). Filme de ficțiune: „Jachetele galbene”, „Eroii nu au vârstă / Fata din Str. Florilor”, serial tv., „Dragoste și apă caldă” ș. a.

■ 26/1943 n. **Viorel Tudose** în comuna Gârșina (d. 24.04.2013, Iași), gazetar. Absolvent al Liceului „Petru Rareș” și Facultății de filologie a Universității „Al. I. Cuza”, Iași. Redactor la secția culturală a ziarului „Ceahlău”, apoi, mai mulți ani,

Educația, între Gutenberg și digitalizare

fost dotată cu mobilier școlar (scaune, mese individuale, catedră, scaun profesor și dulap), tablă interactivă, laptop, multifuncțională, cameră videoconferință și scanner portabil. Tot prin acest proiect avem dotat un laborator de informatică;

- Proiectul privind dotarea cu „Microbuze electrice pentru elevi” a unităților școlare din Comuna Oniceni, județul Neamț, proiect prin care am primit un microbuz electric pentru elevi cu 17+1 locuri în anul 2026;

- Proiectul „Școala Oniceni, Școala Viitorului”, din cadrul PNRAS, runda 2, semnat în 2024, prin care am reușit să realizăm activități remediale cu elevii la limbă și comunicare, matematică și științe, informatică și T.I.C., activități de consiliere și orientare școlară și mediere pentru elevi, activități de combatere a violenței, acțiuni antibullying, măsuri de prevenire a consumului de droguri, activități extrașcolare, activități de informare, consiliere, asistență și educație a părinților, formare a cadrelor didactice, amenajarea unui spațiu de activități în aer liber, achiziționare de materiale didactice și lista continuă, deoarece încă este în derulare;

- Programul „Împreună prindem curaj” în parteneriat cu ISJ Neamț și CJRAE Neamț, prin care s-au realizat activități de prevenire a violenței și bullyingului din școală, desfășurate în anul școlar 2023-2024.

Pe lângă cele menționate mai sus avem parteneriate cu Biserica, Poliția, alte unități de învățământ și instituții prin intermediul cărora facem diferite activități și schimb de experiență și bune practici.

– Care e „povestea” digitalizării școlii, având în vedere realizările/dotările spațiilor...?

– Digitalizarea a însemnat un pas spre viitor. Am reușit să aducem tehnologia mai aproape de elevi și profesori, transformând lecțiile în experiențe interactive. Acest lucru l-am realizat cu ajutorul proiectelor menționate mai sus, dar prin aceste proiecte nu am asigurat doar dotarea școlilor, ci am realizat și formarea cadrelor didactice pentru a folosi aceste dotări, formări privind folosirea echipamentelor și utilizarea platformelor de digitalizare. Totuși, nu am renunțat la valorile tradiționale – relația directă, dialogul și apropierea umană rămân esențiale.

– Cum definiți succesul elevilor unei școli situate în mediu defavorizat? Se poate realiza performanță?

– Succesul este diferit pentru fiecare copil. Uneori înseamnă o notă mai bună, alteori înseamnă curajul de a veni zilnic la școală sau de a merge mai departe în educație. Iar performanța în școala noastră înseamnă să reușim să aducem elevii

mare reușită este transformarea copiilor în oameni încrezători și responsabili.

– Ce alte proiecte vă propuneți să realizați în viitor, pe lângă cele actuale?

– Îmi doresc să mai dezvoltăm la nivelul școlii programe de sprijin pentru elevii vulnerabili, să extindem colaborările și să continuăm modernizarea școlii, mai ales că avem două corpuri de clădire în reabilitare. Să reușim să implementăm și un program Erasmus. Avem un consorțiu prin ISJ Neamț: „Educație școlară”. Cred cu tărie în educația care include, sprijină și oferă șanse reale fiecărui copil.

– Ce vă motivează în fiecare zi?

– Fiecare copil care reușește, fiecare zâmbet și fiecare pas înainte sunt motivele pentru care merg mai departe, cu încredere și dedicare.

A consemnat prof. Ramona-Mihaela ROȘU

la școală, să treacă de la nota 2 la 3, 4, 5, să avem promovabilitate crescută la Evaluarea Națională și cu 1-2 procente în fiecare an, dar cea mai

Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie □ Lecția de istorie □ Luna aprilie

a fost secretar de redacție, „făcător de ziare”, cum îi plăcea lui să-și spună. După 1989 a condus ziarul „Ceahlăul”, în calitate de redactor șef, apoi de director general. A scos, în decembrie 1989, prima ediție a cotidianului, una dintre puținele din țară, într-un moment incert și periculos. A făcut ziaristică de calitate, făcând cele mai mici compromisuri timpului, dar a și crescut ziaristi tineri, după 1989, ajutându-i să-și ia zborul prin propriile lor aripi. Viorel Tudose a fost, cu siguranță, cel mai profesionist gazetar pe care l-a dat Neamțul ultimelor decenii. A fost, deopotrivă, un sensibil poet – dar un poet ucis, ca mulți alții, de gazetărie – care a paginat în premieră „școala de poezie nemțeană”, cei mai mulți dintre scriitorii de azi ai locului debutând în literatură grație (și) lui Viorel Tudose. (m.z.)

■ 28/1936 – n. Dumitru D. Cojoc, la Piatra-Neamț, profesor universitar inginer, doctor (1981). După cursul primar și Liceul „Petru Rareș” în localitatea natală, a absolvit Facultatea

Rememorări nemțene

de Electrotehnică de la Academia Tehnică Militară, București (1960), apoi a urcat toate treptele învățământului universitar. Autor a 12 cărți și cursuri („Receptoare de radiolocație”, „Receptoare de frecvență înaltă”, „Dispozitive electronice” ș. a.). Distins cu „Meritul Științific”.

■ 29/1965 – n. Lucian Tudorache, la Independența, Galați, sculptor. A absolvit Facultatea de Arte Plastice din Iași. Membru U.A.P. Expoziții personale (2000-2008): Galeriile „Lascăr

Vorel”, Piatra-Neamț; colective (1990-2008): București, Bacău, Iași, Piatra-Neamț; internaționale (1993-2008): Italia, Belgia. Lucrări monumentale: „Germinație” II, Pârâul Rece; „Germinație”, Slănic Moldova; „Compoziție”, Hârlău; „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Piscul Galați; „Zburătăciune” I, „Victor Brauner”, „Mihai Eminescu”, Piatra-Neamț; „Mihail Kogălniceanu”, Târgu-Neamț; „Duhul apelor”, „Zburătăciune” II, Cucuteni Iași; „Galați; Compoziție”, Muzeul de Artă Vâlcea; „Medievală”, Piața Morii, Bistrița. Premii: Bienniala „Lascăr Vorel”. Bursă UNESCO la Centrul European din Veneția (2004).

(N. R. – Prelucrare și actualizare după *Personalități ale culturii din județul Neamț*, un calendar alcătuit de **Constantin Tomșa**, Editura Crigaru & Cetatea Doamnei, Piatra-Neamț, 2014).

U droiu, Alex Călin, Teo Dincă, Oliver Toderiță
durata spectacolului 2h 40' (fără pauză) * recomandare vârstă 15+

miercuri, 13 mai 2026

ora 20.30 / Teatrul Tineretului Piatra-Neamț
Teatrul Nottara București

DOCTORUL

de Robert Icke, adaptare liberă după „Profesorul Bernhardt” de Arthur Schnitzler, regia Andrei Șerban

cu: Ada Navrot, Gabriel Răuță, Cristina Juncu, Laura Vasiliu, Isabela Neamțu, Luminița Erga, Adrian Nicolae, Șerban Gomoii, Andreea Măcelaru Șofron, Tudor Cucu-Dumitrescu, Raluca Jugănar, Luca Șofron

durata spectacolului 2h 40' (cu pauză) * recomandare vârstă 14+

ora 18.00 / Casa de Cultură a Sindicatelor Piatra-Neamț, spectacol cu publicul pe scenă

Teatrul Dramatic „Ion D. Sârbu” Petroșani

CIULEANDRA

dramatizare de Angelina Roșca-Ichim după romanul lui Liviu Rebreanu, regia Dumitru Acriș

cu: Mihai Rădulea, Patricia Buraga, Dorin Ceagoreanu, Cosmin Brehuță, Izabela Badovics, Mihai Sima, Oana Liciu-Gogu, Irina Bodea-Radu, Mihai Alexandru, Robert Vladu, Daniel Cergă, Bogdan Constantin Tălmațiu, Simona Codreanu, Andrei Șchiopu

durata spectacolului 2h 10' (fără pauză) * recomandare vârstă 12+

joi, 14 mai 2026

ora 18.00 / Teatrul Tineretului Piatra-Neamț

Teatrul Dramaturgilor Români
MARELE CUTREMUR

de Lavinia Braniște, regia Teodora Petre

cu: Ana Ciontea, Ioan Coman, Alin Florea, Iosif Paștina, Ioana Ancea, Alexandra Răduță / Isadora Băltățeanu, Sevi Stan

durata spectacolului 1h 20' * recomandare vârstă 12+

ora 20.00 / Casa de Cultură a Sindicatelor Piatra-Neamț

Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova

LECTIA

de Eugène Ionesco, regia Bobi Pricop

cu: Sorin Leoveanu, Raluca Păun, Iulia Lazăr

durata spectacolului 1h * recomandare vârstă 14+

vineri, 15 mai 2026

ora 18.00 / Teatrul Tineretului Piatra-Neamț
unteatru București

EINE KLEINE NACHTMUSIK

teatru coregrafic, un spectacol de Gigi Căciuleanu

one-man-show cu Lari Giorgescu

durata spectacolului 1h 10' * recomandare vârstă 12+

ora 20.30 / Casa de Cultură a Sindicatelor Piatra-Neamț, spectacol cu publicul pe scenă

Teatrul „Regina Maria” Oradea – Trupa „Iosif Vulcan”

LUCRURI PE CARE LE ȘTIU CA FIIND ADEVĂRATE

de Andrew Bovell, regia Vlad Bălan

cu: Richard Balint, Corina Cernea, Denisa Irina Vlad, Eugen Neag, Cosmin Petruț, Giordiana Coman

durata spectacolului 2h 10' * recomandare vârstă 16+

sâmbătă, 16 mai 2026

ora 10.30 și 16.00 / Sala Polivalentă Piatra-Neamț
Teatrul de Animație „Țândărică” București

REGELE LEU

dramatizare de Sabrina Iașchevici și Ionuț Vișan, regia Andrei și Andreea Grosu

cu: Mona Toncu, Mihai Dumitrescu, George Simian, Florin Mititelu, Cristina Tane, Simina Mititelu, Ioana Chelaru Popovici

durata spectacolului 1h * recomandare vârstă 4+

ora 18.00 / Teatrul Tineretului Piatra-Neamț
Teatrul de Comedie București

RINOCERII

de Eugène Ionesco, regia Vlad Massaci

cu: Tudor Chirilă, Liviu Pintileasa, Andreea Alexandrescu, Lucian Ionescu / Alin Florea, Sorin Miron, Dragoș Huluba, Lucian Pavel, Mihaela Măcelaru, Simona Stoicescu, Domnița Iscru

durata spectacolului 2h 10' (fără pauză) * recomandare vârstă 12+

ora 20.30 / Casa de Cultură a Sindicatelor Piatra-Neamț
Teatrul „Maria Filotti” Brăila

OMUL CARE ADUCE PLOAIA

de Richard Nash, regia Andrei Huțuleac

cu: Ileana Ursu, Teofil Memelis, Valentin Terente, Ciprian Chiricheș, Blanca Doba, Sever Bârzan, Marcel Turcoianu

durata spectacolului 2h 10' (fără pauză) * recomandare vârstă 14+

duminică, 17 mai 2026

ora 10.30 și 12.00 / Sala Polivalentă Piatra-Neamț
Teatrul pentru Copii și Tineret GONG Sibiu

HARTA LUI ELIAN

concept text Angela Ioan și Nicoleta Lefter, regia Nicoleta Lefter

cu: Mircea Corcoveanu, Gabriel Muncuș, Barbara Crișan, Oana Brânzan

durata spectacolului 50' * recomandare vârstă 10+

ora 18.00 / Teatrul Tineretului Piatra-Neamț

Teatrul de Stat Bursa, Turcia

VICLENIILE LUI SCAPIN

de Molière, regia Vlad Trifaș

cu: Selçuk Veysel Zurnazanli, Cem Arabacıoğlu, Melih Karlık, Erdem Erdoğan, Demet Oran, Merve Yel Tetikel, Cenk Turan, Ufuk Şener, Hatice Sezer

spectacol în limba turcă cu supratitrare în limba română

durata spectacolului 1h 45' (fără pauză) * recomandare vârstă 13+

ora 20.30 / Casa de Cultură a Sindicatelor Piatra-Neamț

Teatrul de Stat Constanța

INCENDII

de Wajdi Mouawad, regia Alexandru Măzgăreanu

cu: Ecaterina Lupu, Mirela Pană, Nina Udrescu, Cătălin Bucur, Cristiana Luca, Andrei Bibire, Lucian Iftime, Liviu Manolache, Andrei Cantaragiu

durata spectacolului 2h 30' (fără pauză) * recomandare vârstă 16+

LINIȘTE, SE REPETĂ!

Pregătirile pentru festival merg în paralel cu repetițiile la **ORESTIA**, o adaptare liberă după Eschil de Robert Icke, în regia lui Vlad Bălan, avându-i în distribuție pe: Cătălina Eșanu, Bogdan Ifodi, Mircea Postelnicu, Elena Popa, Macrina Bărlădeanu, Cristina Ciulei, Tudor Tăbăcaru, Gina Gulai, Emanuel Becheru, Smaranda Mihalache și copiii: Iustin Apreotesei, Sofia Dăscălescu, Ilinca Timofte.

Raluca NACLAD, consultant artistic

(continuare în pag. 13)

Cu Angelica Tăbăcaru, despre noblețea profesiei de educatoare: „Sunt o persoană empatică, toată viața am ajutat, am împărțit cu alții”

Angelica Tăbăcaru este o personalitate a învățământului nemțean care, de-a lungul a 47 de ani de carieră, a adus beneficii concrete educației preșcolare. A excelat în pregătirea copiilor și în descoperirea însușirilor promițătoare ale acestora, având un parcurs profesional de succes, dobândit prin multă muncă, perseverență și educație aleasă.

S-a născut la 27 aprilie 1949, în localitatea Poienari, din județul Neamț. A absolvit Liceul „Roman-Vodă”, promoția 1967, și Institutul Pedagogic din Piatra-Neamț, profilul învățători-educatoare, în anul 1971.

A fost educatoare, învățătoare, profesor suplinitor, director de grădiniță, metodist, inspector școlar (a făcut parte din prima echipă a I.S.J. Neamț, de după Revoluție), pledând pentru un învățământ de calitate și pentru cei cu adevărat chemați să îl slujească.

Este autoare și coordonatoare de auxiliare pentru învățământul preșcolar, împreună cu alte colege, inițiatore a teatrului de păpuși al educatoarelor, realizatoare de emisiuni tv și importante activități culturale organizate pentru oamenii învățământului.

În prezent, se implică activ în proiecte de voluntariat, aducând plusvaloare comunității romașcane.

Cântam muzică populară la serbările câmpenești, pregăteam dansuri, brigăzi artistice, grupuri vocale, organizam „Joaia Tineretului”, alături de colegii mei profesori și învățători, dintre care patru și cu directoarea eram verișori. Am mai suplinit ca învățătoare la Școala Poienița, tot din comuna Poienari.

– Dumneavoastră ce educație, învățătoare ați avut?

– Eu am urmat grădinița în satul natal, unde le-am avut educatoare pe domnișoarele Mera, nu-mi mai amintesc exact, dar cred că erau fiice de preot. Învățător mi-a fost domnul Dumitru Ciocoiu, fostul învățător al mamei mele, apoi, am avut-o învățătoare pe doamna Dănilă, mama actorului și colegului meu de bancă, Gheorghe „Puiu” Dănilă, care a jucat la Teatrul Tineretului și la Teatrul de Comedie din București. Toți profesorii mei au fost calificați, exigenți. Ei au pus pe primul plan învățătura, de aceea mai mult de jumătate dintre noi am intrat la licee, școli profesionale sau școli de meserii. Am avut o frumoasă copilărie, o frumoasă viață de elev, cu respect față de dascălii noștri și comunitatea în care trăiam. Nu am avut porți și uși încuiate la case, nici nu existau frica și infracțiunile ori devierile de comportament de astăzi. Participam la multe activități culturale, aveam popicărie, scenă pentru serbări, scrânciobe de Paști în parcul din sat, pe care l-am construit noi, împreună cu profesorii noștri. Tot aici se organiza hora satului la care cânta și Fanfara Zece Prăjini. Mergeam cu profesorul de educație fizică, domnul Ionel Cocea, la schiat, la săniuș, pe dealul satului sau pe Dealul Mărului, organizam activități artistice și sportive, cu elevii din satele vecine. Aveam lot agricol la școală, creșteam viermi de mătase, atunci au fost plantați

– V-a plăcut dintotdeauna să predați?

– Am iubit enorm profesia de Dascăl, care, într-un fel, a fost cea mai mare și puternică Dragoste a mea. Am muncit cu dăruire și responsabilitate, am prieteni și foști elevi în toată lumea, care își amintesc de mine cu drag, care mă invită la spectacolele lor, la expoziții de artă plastică, la lansări de carte. Ca-

– V-a plăcut dintotdeauna să predați? (continuation of the previous block)

– ... doar Educatoare mi-aș dori să fiu, pentru că inocența, zâmbetul, iubirea curată, mânuțele întinse care vor în brațe, bucuria familiei la prima serbare, prima poezie, primul cântec și primul dans în perechi, prima lecție deschisă în fața părinților, doar aici le poți întâlni. Mi-ar plăcea să o iau de la capăt, dar nu în aceste vremuri.

– Dacă ar fi să o luați de la capăt...

– De ce are nevoie învățământul nostru?

– De oameni profesioniști, dăruieți elevilor, rezultatele finale ale acestora dovedind dacă profesorii își merită retribuția cu toate completările ei, retribuție care nu este deloc de neglijat în momentul de față. Educatoarea și învățătorul ar trebui să fie pregătiți de liceul sau Institutul Pedagogic, iar practica pedagogică să fie serioasă. N-ar tre-

bui trei inspecții pentru un grad didactic, ci o singură inspecție solidă, cu rol riguros de îndrumare și control, în care să se verifice nivelul de pregătire al elevilor, documentele școlare, fișele, caietele, testele date elevilor, ambientul clasei. Nu trebuie create grupe și clase doar pentru asigurarea normei didactice. Ar trebui susținute examene serioase la intrarea în liceu, iar la cele cu profil să fie introdusă o probă eliminatorie specifică specialității alese. Autorii auxiliarelor să fie cadre didactice cu performanță în învățământ, iar politicul să fie scos din școală. Auxiliarele trebuie să respecte cerințele pedagogiei și psihologiei „învățăcelului”, pornind de la apropiat la depărtat, de la cunoscut la necunoscut, de la simplu la complex, de asemenea, trebuie respectate anotimpurile, pentru a nu aduna cireșe în decembrie și oameni de zăpadă în iunie. Curățenia trebuie începută de sus în jos.

– Despre începutul vieții dvs.

– Cum vă descrieți?

– Am fost și sunt o iubitoare a țării mele, care-i în suferință, asemeni mie. 35 de ani de schimbări repetate, din rău în mai rău, au dus la distrugerea a tot ceea ce a fost bun, la schimbarea mentalității românilor, la dezvoltarea rapidă a clasei îmbogățitorilor fără muncă, prin desființarea credinței că „munca te face om și te ajută în toate etapele

simțul răspunderii și corectitudinii la locul de muncă.

– Dacă ar fi să o luați de la capăt...

– ... doar Educatoare mi-aș dori să fiu, pentru că inocența, zâmbetul, iubirea curată, mânuțele întinse care vor în brațe, bucuria familiei la prima serbare, prima poezie, primul cântec și primul dans în perechi, prima lecție deschisă în fața părinților, doar aici le poți întâlni. Mi-ar plăcea să o iau de la capăt, dar nu în aceste vremuri.

– De ce are nevoie învățământul nostru?

– De oameni profesioniști, dăruieți elevilor, rezultatele finale ale acestora dovedind dacă profesorii își merită retribuția cu toate completările ei, retribuție care nu este deloc de neglijat în momentul de față. Educatoarea și învățătorul ar trebui să fie pregătiți de liceul sau Institutul Pedagogic, iar practica pedagogică să fie serioasă. N-ar tre-

– Despre începutul vieții dvs. (continuation of the previous block)

– Visul părinților era să o ducem mai bine decât ei, să ajungem „domni la oraș”. Eu zic că au contat enorm, familia, profesorii și exemplul celor din jur. În 1967, în primul meu an de învățământ, am fost profesor suplinitor de istorie și muzică, la Școala Pâncești. Eram și dirigintă la clasa a VIII-a. Elevii erau minunați, iar părinții politicoși.

– Povestiți-ne despre copiii și nepoții dvs.

– Povestiți-ne despre copiii și nepoții dvs. (continuation of the previous block)

Cu Angelica Tăbăcaru, despre noblețea profesiei de educatoare: „Sunt o persoană empatică, toată viața am ajutat, am împărțit cu alții”

Copiii mei au crescut cu cheia la gât, și-au făcut singuri ordine în camera lor, și-au încălzit mâncarea, au lăsat curate vasele și bucătăria, și-au făcut temele, eu ajutându-i unde era nevoie, pentru că plecam dimineața și veneam seara, eram directoare, mă ocupam și cu sindicatul, eram și vicepreședintă la șoimii patriei, aveam ședințe... Un rol deosebit în educarea copiilor mei l-au avut educatoarele, învățătorii, profesorii, care au insistat și continuat, de la o treaptă la alta, bunele deprinderi de ordine și comportament, legate de aranjatul hainelor, al cărților și caietelor, responsabilitățile de atunci devenind

astăzi obișnuințe. Amândoi băieții mei au urmat câte două facultăți, masterate, sunt familisti, pe ei nu i-am expus pe rețelele de socializare, nici pe nepoatele mele gemene și nici pe nepotul mai mic, de fapt, și el este la liceu. Unul dintre fiii mei, este cetățeanul altei țări de peste 25 de ani, Norvegia, o țară mult mai civilizată, în care școala urmărește cu adevărat pregătirea copilului pentru viață.

– Cum poți rămâne activ după pensionare?

– Eu, spre exemplu, fac mult voluntariat, 5 zile pe săptămână. Mă apropii vertiginos de 80 de ani, mai am 3 ani până la împlinirea acestei vârste, dar nu mă dau bătută.

Îmi place să ajut, să educ, să dau din preaplina mea și altora. Bucuria adusă unui om aflat în nevoie, întrece orice alt sentiment. Îmi place să lucrez cu omul și, mai ales, cu copiii. Colaborez cu cei de la „Ajungem Mari”, cu seniorii și copiii de la Fundația „Melchisedec Ștefănescu”, și mai iau parte la un proiect, „Telefonul care alungă singurătatea”, al DAS Roman, în parteneriat cu Primăriei Roman, care nu-i ușor, pentru că, la celălalt capăt al firului, găsești semeni în suferință, plini de probleme și necazuri. Sunt o persoană empatică, toată viața am ajutat, am împărțit cu alții. Am avut și am credința în suflet, am cântat și cânt de peste 20 de ani în

Corul Bisericii „Precista Mare” și Corul „Sf. Cuv. Paraschevi” a Catedralei Arhiepiscopale din Roman, fiecare slujbă apropiindu-mă de Bunul Dumnezeu și de împărăția care mă așteaptă. E important să nu-i uitați pe pensionarii din învățământ, să-i chemați în școlile în care au predat, de ziua școlii, la cercuri pedagogice, la serbări și să le oferiți câte o floare a recunoștinței și să nu vă uitați rolul de dascăli, pentru că profesorii trebuie să fie demni urmași ai Marelui Învățător Iisus!

A consemnat Violeta MOȘU;
Foto: Facebook Angelica Tăbăcaru

Pulsul scenei la TT

(urmare din pag. 11)

Celebrele personaje antice – Oreste, Agamemnon, Clitemnestra, Electra, Ifigenia, Casandra – sunt readuse în actualitate pentru a spune povești de familie, marcate de relații sociale care caracterizează prezentul nostru. Trilogia lui Eschil devine structura de bază pe care sunt explorate situații ce țin atât de intimismul cadrului familial cât și de felul în care individul se raportează la contextele geo-politice ce îi influențează viața. Dacă în cazul personajelor antice celebrul război troian le marca destinele, pentru personajele lui Icke, războiul se desfășoară în mintea și în inima lor.

Robert Icke este, în prezent, unul dintre cei mai apreciați dramaturgi și regizori din Marea Britanie. În 2017 a fost numit „marea speranță a teatrului britanic”, după ce a creat montările și adaptările pieselor „Hamlet” de Shakespeare și „Unchiul Vania” de Cehov. Adaptările sale moderne, libere, ale unor texte clasice, precum „Orestia” de Eschil, „Maria Stuart” de Friedrich Schiller, „1984” de George Orwell l-au făcut celebru în toată lumea.

Vlad Bălan este regizor angajat al Teatrului Tineretului din noiembrie 2025. Anterior acestui spectacol, a regizat pentru TT „Poveste fără început”, după trei povești ale Adrianei Ștefan. Studiile sale universitare includ următoarele stagii: 2023-2025 – Universitatea Babeș-Bolyai Cluj, masterat, regie de teatru; 2017-2020 – Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, doctorat; 2015-2016 – Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, secția actorie, masterat în arta actorului; 2012-2015 – Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, secția actorie, licență.

Până în prezent a regizat următoarele spectacole: „Vineri. Ora 6” de Ionuț Sociu

și Vlad Bălan, la Teatrul Național din Târgu-Mureș, 2025; „Lucruri pe care le știu ca fiind adevărate” de Andrew Bovell, la Teatrul „Regina Maria” Oradea, 2025; „Tomcat” de James Rushbrooke la Teatrul Excelsior București, 2025; „Expuși” de Ionuț Sociu și Vlad Bălan, la Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova, 2024; „Risipire”, dramaturgie Vlad Bălan la Teatrul Dramaturgilor Români București, 2022; „Efecte secundare” de Lucy Prebble, la UNTEATRU București, 2021.

În calitate de actor, a interpretat peste 30 de roluri în spectacole produse de teatre din București precum Nottara, Excelsior, Masca.

TT ÎN TURNEU INTERNAȚIONAL

Pe 3 și 4 aprilie 2026, trupa Teatrului Tineretului a susținut două reprezentații ale spectacolului „Nunta însângărată” de Federico García Lorca, în deschiderea celei de-a XIII-a Ediții a International Balkan Countries Theatre Festival, care a avut loc la Bursa, al patrulea oraș ca număr de locuitori din Turcia. Organizată de Teatrul de Stat din Bursa, ediția s-a desfășurat în perioada 3-12 aprilie.

Pentru noi, această invitație a reprezentat oportunitatea de a juca, pe o scenă internațională, un spectacol validat prin aprecierea publicului și, totodată, prilejul de a fi reprezentați aproape în integralitate de trupa Teatrului Tineretului.

Echipa TT la Bursa

Spartachiada de la Hîncești: respect reciproc și spirit de fair-play

• Profesori din România și Republica Moldova, uniți prin sport

În perioada 14-15 martie 2026, în raionul Hîncești, Republica Moldova, s-a desfășurat etapa raională a Spartachiadei membrilor de sindicat din cadrul Federației Sindicale a Educației și Științei, eveniment care a reunit angajați ai instituțiilor de învățământ într-o competiție sportivă plină de energie și spirit de echipă. Spartachiada a debutat într-o atmosferă festivă, în sala de sport a Liceului Teoretic „Mihail Sadoveanu” din Hîncești, prin mesajele de salut adresate participanților de către invitații de onoare: **Aliona Grigoraș**, vicepreședinta raionului Hîncești, **Valentina Tonu**, șefa Direcției Învățământ Hîncești, **Nadejda Lavric**, vicepreședinta Federației Sindicale a Educației și Științei, **Ana Cimpoieșu**, președinta CSRT Hîncești din Domeniul Educației și Științei și **Gabriel Ploscă**, președintele de onoare al Sindicatului Liber din Învățământ Neamț.

Un moment deosebit de emoționant al ceremoniei de deschidere a fost interpretarea imnurilor Republicii Moldova și României, simbol al legăturii dintre profesorii de pe ambele maluri ale Prutului.

Ediția din acest an a Spartachiadei membrilor de sindicat din domeniul educației, desfășurată în raionul Hîncești, a avut o semnificație cu totul aparte. Pentru prima dată în istoria acestei competiții, la eveniment a participat o echipă din România – echipa de volei feminin a Sindicatului Liber din Învățământ Neamț. Această prezență a transformat Spartachiada nu doar într-o competiție sportivă, ci și într-un moment de apropiere între profesorii de pe ambele maluri ale Prutului. Participarea colegilor din județul Neamț a adus un plus de energie și entuziasm întregii competiții. Pentru toți cei prezenți a fost mai mult

decât o confruntare sportivă, a fost un prilej de cunoaștere, de dialog și de consolidare a unor legături profesionale și umane. Într-o atmosferă caldă și prietenoasă, profesorii au demonstrat că valorile educației, ale solidarității și ale respectului reciproc pot depăși orice graniță.

De altfel, încă din primele momente ale ceremoniei de deschidere s-a simțit caracterul special al acestei ediții. Atunci când în sala de sport au răsunat imnurile Republicii Moldova și României, emoția a fost una comună pentru toți participanții. A fost un moment simbolic, care a transmis ideea că, dincolo de competiție, sportul are puterea de a uni oameni și comunități.

Participanții au concurat la mai

a adus momente de suspans și bucurie pentru jucătoare și pentru cei care le-au susținut din tribune.

Atmosfera din sălile de sport a fost una deosebită. Colegii și susținătorii au încurajat echipele cu entuziasm, transformând fiecare meci într-un adevărat spectacol sportiv. Încurajările, aplauzele și emoțiile trăite în timpul jocurilor au demonstrat încă o dată că sportul creează legături puternice între oameni.

Pe teren, jucătoarele au dat dovadă de ambiție, determinare și spirit de echipă. Fiecare punct câștigat a fost rezultatul unei bune coordonări, al concentrării și al dorinței de a reprezenta cu demnitate instituțiile și comunitățile din care provin. În același timp, dincolo de dorința de a obține victoria, s-a simțit

și buna desfășurare a acestui eveniment l-a avut Centrul Sindical Rarmural Teritorial Hîncești din Domeniul Educației și Științei, care, împreună cu partenerii instituționali, a reușit să creeze un cadru prietenos și bine organizat pentru toți participanții. În mod special, doresc să adresez mulțumiri și respect doamnei Ana Cimpoieșu, președinta CSRT Hîncești din Domeniul Educației și Științei, pentru organizarea acestei competiții și pentru ospitalitatea deosebită oferită echipei din România. Datorită implicării și dedicării dumneaei, această Spartachiadă a devenit nu doar un eveniment sportiv, ci și un frumos exemplu de colaborare și prietenie între comunități educaționale.

Pentru mine, participarea la această ediție a Spartachiadei a fost o experiență deosebită. Am trăit momente de bucurie, emoție și solidaritate alături de oameni care împărtășesc aceleași valori. Am plecat de la Hîncești nu doar cu satisfacția participării la o competiție frumoasă, ci și cu amintiri prețioase și prietenii noi. Astfel de evenimente demonstrează că sportul poate deveni un adevărat limbaj al prieteniei și al colaborării. Prin întâlniri de acest fel, profesorii de pe ambele maluri ale Prutului își reafirmă apartenența la aceeași comunitate de valori și idealuri.

Spartachiada de la Hîncești rămâne, fără îndoială, un exemplu de solidaritate și spirit de echipă în rândul cadrelor didactice. Iar faptul că la această ediție s-a scris o pagină nouă prin participarea unei echipe din România, arată că astfel de inițiative pot deveni începutul unor colaborări frumoase și durabile.

Spartachiada de la Hîncești rămâne, fără îndoială, un exemplu de solidaritate și spirit de echipă în rândul cadrelor didactice. Iar faptul că la această ediție s-a scris o pagină nouă prin participarea unei echipe din România, arată că astfel de inițiative pot deveni începutul unor colaborări frumoase și durabile.

Viorica ROTARU,
participantă la Spartachiadă,
director Liceul Teoretic Lăpușna

multe probe sportive: volei, mini-fotbal, sărituri în lungime, șah, dame și tenis de masă, demonstrând că membrii comunității educaționale promovează nu doar performanța profesională, ci și un stil de viață sănătos. În cadrul Spartachiadei, cea mai așteptată și mai spectaculoasă probă a fost, fără îndoială, voleiul feminin. La această competiție au participat opt echipe din instituțiile educaționale ale raionului Hîncești, alături de echipa invitată din județul Neamț. Meciurile au fost intens disputate, iar fiecare set

nia au demonstrat nu doar talent și pregătire sportivă, ci și deschidere, prietenie și dorința de a crea punți de colaborare cu colegii din Republica Moldova.

Această experiență a arătat că profesorii nu sunt doar formatori de caractere în sala de clasă, ci și promotori ai unui mod de viață activ și sănătos. Prin implicarea lor în astfel de activități sportive, ei transmit un mesaj important elevilor și comunității: educația și sportul merg mână în mână.

Un rol esențial în organizarea

Dialog social pentru un viitor academic solid

Universitatea Tehnică a Moldovei a devenit, la 8 aprilie 2026, un veritabil punct de întâlnire al ideilor și bunelor practici sindicale, găzduind masa rotundă de diseminare a experienței sindicale avansate. Evenimentul, organizat de Organizația Sindicală Primară a salariaților UTM, a reunit peste 40 de participanți – lideri sindicali din organizațiile afiliate FSEȘ și membri ai Comitetului Sindical al universității – într-un exercițiu autentic de dialog și colaborare.

Deschiderea, moderată de președinta Organizației Sindicale Primare a UTM, conf. univ. dr. Viorica Ursu, a conturat obiectivele întâlnirii, iar mesajele rectorului Viorel Bostan și ale președintelui FSEȘ, Ghenadie Donos, au evidențiat rolul parteneriatului social în dezvoltarea durabilă a mediului academic și provocările

actuale ale mișcării sindicale.

Prima sesiune de lucru a abordat teme esențiale: managementul dialogului social și negocierea Contractului Colectiv de Muncă, digitalizarea proceselor sindicale, protecția juridică a membrilor și aspectele financiare ale activității sindicale, prin intervențiile Vioricăi Ursu, Alei Oberșt, lui Iurie Ivanov și Galinei Zemleanaia.

Partea a doua a fost dedicată unui atelier privind motivarea apartenenței la sindicat, în special în rândul tinerilor cercetători și al cadrelor didactice, generând un schimb dinamic de idei. Un moment aparte l-a constituit acordarea insignei de onoare a CNSM doamnei Viorica Ursu, în semn de apreciere pentru contribuția sa remarcabilă la con-

solidarea organizației. Evenimentul s-a încheiat cu reconfirmarea angajamentului comun al UTM și FSEȘ pentru un mediu academic echitabil și condiții de muncă la standarde înalte.

Red. CHIȘINĂU

De trei ani scriu cu creta povești pe tablă

Motto: „Fiecare cuvânt, fiecare poziție poate deschide o lume, iar școala este locul unde poveștile prind viață.”

Încă înainte de a finaliza universitatea, știam că mă voi întoarce ca profesoară la Alma Mater. Această decizie nu a fost una de moment, ci rezultatul unei legături strânse cu locurile unde am crescut și m-am format ca personalitate. Fiecare zi la catedră îmi confirmă faptul că am făcut alegerea corectă.

Fiecare început de drum poartă cu sine un amalgam de emoții: emoția noului, frica de necunoscut și dorința arzătoare de a demonstra că locul pe care îl ocup este bine meritat. După absolvirea facultății, am pășit pentru prima dată pe holurile școlii nu ca studentă practicantă, ci ca profesoară de limba și literatura română – un „tânăr specialist”, o sintagmă frumoasă în teorie, dar copleșitoare în practică.

Această disciplină îi ajută pe elevi să descopere puterea cuvântului, să înțeleagă frumusețea regulilor ortografice și să aprecieze magia limbii române. Prin lecții interactive și metode adaptate, limba română devine pentru elevi nu doar o materie de studiu, ci o experiență vie, captivantă și accesibilă.

Când am intrat pentru prima dată în cancelarie, eram ca orice debutant: emoții mari, dosarul strâns la piept și întrebarea tăcută: „Oare cum o să

Dumitrița APOSTOL

fie?”. Răspunsul a venit repede. Colegii nu m-au privit ca pe „noua venită”, ci ca pe un om pe care îl așteptau. Doamna director m-a așezat la o masă și mi-a spus: „Ai răbdare. O să fie bine. Și, dacă nu știi ceva, întrebi. Nu e rușine.”

Colegii mei sunt oameni minunați, cadre didactice bine pregătite, care își fac meseria cu pasiune și devotament și care sunt mereu acolo să te susțină atunci când ai nevoie. Mă bucur să fac parte din colectivul IP Gimnaziul „Ion Ignatiuc”.

Dacă ar fi să rezum în două cuvinte modul în care am fost primită de elevi, acestea ar fi: curiozitate și testare. Elevii sunt fascinați de un profesor tânăr, iar pentru ei reprezintă o punte mai apropiată între generații. În primele săptămâni, am simțit că sunt privită mai degrabă ca o „soră mai mare” decât ca o autoritate, iar stabilirea echilibrului între apropiere și exigență a fost o provocare.

Această apropiere mi-a oferit însă un avantaj important: accesul la lumea lor – știu ce muzică ascultă, ce filme urmăresc, ce pasiuni au – și am transformat acest lucru într-o resursă didactică.

Să fii astăzi tânăr specialist nu este atât de greu precum se spune. Pe lângă baza solidă primită în facultate, beneficiem de facilități și tehnici metodice moderne care ușurează munca: platforme digitale, comunități de practică, programe de mentorat structurate. În plus, metodele actuale – învățarea prin cooperare, evaluarea digitală, proiectele interdisciplinare – oferă un adevărat arsenal didactic. Nu mai ești singur la catedră: ai instrumente, ai sprijin și ai libertatea de a-ți construi propriul stil.

Dumitrița APOSTOL,
profesoară de limba și literatura română, tânăr specialist

Tinerii profesori nu solicită miracole. Cer sprijin.

Trei zile în care am înțeles că viitorul educației se construiește cu oameni, nu doar cu reforme

În aceste zile de început de aprilie puteai urmări îndeaproape concentrare maximă de energie sinceră într-un singur loc. Nu festivism, nu vorbe mari – ci oameni aflați la început de drum, care caută răspunsuri reale. De pregătirea acestor întâlniri s-a preocupat Federația Sindicală a Educației și Științei din R. Moldova, iar dincolo de organizare, ceea ce a contat cu adevărat a fost atmosfera: una în care tinerii au avut curajul să întrebe și, mai ales, să spună lucrurilor pe nume.

Începutul nu e greu, e confuz

Pe 1 aprilie, primul atelier dedicat tinerilor specialiști angajați în 2025 a adus laolaltă profesori din mai multe raioane – Cahul, Hîncești, Cantemir, Cimișlia, Căușeni, Ștefan Vodă, Anenii Noi. Diversitate de experiențe, dar aceeași stare: nesiguranță amestecată cu speranță.

Discursul lui Ghenadie Donos nu a fost unul decorativ. A fost un apel direct la implicare, la creștere profesională continuă, la asumare. Nu promisiuni ușoare, ci un adevăr simplu: dacă vrei să rezisti în educație, trebuie să investești permanent în tine. În același timp,

moderarea atentă a dialogului de către Nadejda Lavric a transformat întâlnirea într-un spațiu autentic de comunicare. Nu a fost o sală în care cineva vorbește și ceilalți ascultă. A fost o sală în care fiecare voce a contat.

Printre participanți, prezența liderilor sindicali din teritoriu – Ana Cimpoieșu și Maria Tichișan – a adus o perspectivă practică, ancorată în realitatea zilnică a școlilor. Nu teorii. Situații concrete.

Când afli ce drepturi ai, începi să stai mai drept

Un moment esențial al atelierului a fost cel dedicat drepturilor profesionale. Pentru mulți dintre tinerii prezenți, informațiile oferite de Eugen Covrig și Ana Arnaut au fost mai mult decât utile – au fost revelatoare. Să știi ce ți se cuvine nu este un detaliu birocratic. Este o formă de demnitate profesională.

S-a vorbit deschis despre mecanismele de protecție, despre contractul colectiv de muncă, despre indemnizații, despre garanții. Dar, mai important, s-a vorbit despre curajul de a le revendica. Pentru că, în realitate, sistemul nu îi pierde doar pe cei slabi. Îi pierde pe cei care nu mai văd sensul luptei.

Sprijinul nu este teorie.

Este prezență.

Ziua de 2 aprilie a dus discuția

mai departe. Dacă prima întâlnire a fost despre informare, cea de-a doua a fost despre echilibru. Au fost prezenți tineri din Nisporeni, Ungheni, Rezina și Telenești, dar și studenți din anii terminali ai Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” și ai Colegiului „Alexei Mateevici”.

Viitori profesori care încă nu au intrat în sistem, dar care deja simt presiunea lui. Un punct aparte al discuțiilor l-a constituit integrarea psihoemoțională – acel echilibru fragil între entuziasm și epuizare.

Un subiect despre care, până nu demult, se tăcea. Intervenția Liliiei Savin, președinta CSRT Ungheni din DEȘ, a fost una dintre cele care au ancorat discuția în realitate. Cu o voce calmă, dar fermă, a vorbit despre nevoia de comunitate, despre sprijin reciproc și despre faptul că un profesor nu trebuie lăsat singur în fața dificultăților. A fost genul de intervenție care nu impresionează prin retorică, ci prin autenticitate.

Bălți: Locul unde întrebările devin mai clare

Pe 3 aprilie, la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, imaginea de ansamblu s-a completat. Nouă raioane din nordul țării – Briceni, Edineț, Fălești, Bălți, Râșcani, Sângerei, Drochia, Florești,

Soroca – au fost reprezentate de tineri care nu au venit doar să asculte, ci să înțeleagă.

Mesajul de deschidere al rectorului Natalia Gașțoi a pus accentul pe un adevăr esențial: fără parteneriat real între instituțiile de învățământ și structurile sindicale, retenția tinerilor profesori rămâne doar un obiectiv pe hârtie. Alături de Ghenadie Donos au fost lideri sindicali din teritoriu – Iurie Roșca, Anatol Moraru, Tudor Semeniuc, Dumitru Eni, Silvia Voloșciuc și Ion Roșca. Prezența lor nu a fost formală. A fost o demonstrație de unitate.

Întrebarea nerostită: „Rămân sau plec?”

Dincolo de toate prezentările, de toate explicațiile, există o întrebare care plutește în aer la fiecare astfel de întâlniri: Merită să rămân în sistem? Răspunsul nu vine niciodată dintr-un discurs. Vine din ceea ce simți. Iar în aceste zile, ceea ce s-a simțit a fost că există o încercare reală de a construi un sistem mai prietenos pentru tineri. Nu perfect. Dar mai atent. Mai conectat. Mai uman.

(N.R. – Sursa: Ziarul „Făclia”, R. Moldova)

Red. CHIȘINĂU

Conferințele CMNN: „Ana Blandiana, model de verticalitate”

Complexul Muzeal Național Neamț a re-luat duminică, 29 martie 2026, seria manifestărilor din cadrul proiectului cultural-științific „Conferințele CMNN”, care își propune să aducă în fața publicului nemțean excelența, pasiunea și valoarea, prin intermediul unor reprezentanți de marcă din diferite domenii ale vieții cultural-științifice. Prima conferință a anului 2026 ne-a oferit prilejul întâlnirii cu literatura și istoria recente, având-o ca invitat pe doamna

Livia IACOB

Livia Iacob, conferențiar universitar doctor la Catedra de Literatură Comparată și Estetică „Al. Dima” din cadrul Facultății de Litere a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, critic literar, traducător, redactor de carte și realizator de emisiuni culturale la televiziune.

Tema conferinței a pus în valoare personalitatea doamnei **Ana Blandiana**, membru titular al Academiei Române, reper al culturii contemporane, figură emblematică a disidenței anticomuniste, poetă și prozatoare de excepție și o adevărată ambasadoare a spiritului românesc în lume. În cadrul ceremoniei recente de decernare a titlului de Doctor Honoris Causa distinsei personalități, doamna conf. univ. dr. Livia Iacob a dat citire *Laudatio*, prin care a evocat principalele repere ale biografiei și operei doamnei Ana Blandiana.

În deschiderea evenimentului, doamna **Mihaela Cristina Verzea**, director adjunct al Complexului Muzeal Național Neamț a declarat: *Această conferință omagiază o personalitate importantă a culturii românești, un om care nu a stat sub vremuri și nu a fost sub vremuri, o scriitoare remarcabilă care nu doar a descris lumea dar a și schimbat-o și conti-*

Mihaela Cristina VERZEA

nuă să o schimbe prin creațiile sale și prin puterea exemplului. Dacă 2026 este anul Constantin Brâncuși, am putea spune că luna martie 2026 este a Anei Blandiana pentru că, iată, în datele de 16 și 26 martie, la Iași și la București, a primit cea mai înaltă distincție academică a celor două universități, aceea de Doctor Honoris Causa. Trăind permanent cu spaima de a nu-și trăda principiile, de a nu se murdări, de a nu combina vreodată albul cu negrul, poeta devine pentru societatea contemporană, pentru noi toți, un model de moralitate și de verticalitate.

Opera literară și cea civică a Anei Blandiana a fost apoi frumos creionată de doamna conferențiar universitar doctor Livia Iacob, pe care publicul o cunoaște dintr-un interviu acordat și publicat într-un număr anterior al revistei noastre. *Vorbim despre un om absolut fantastic, absolut prietenos, cu care trebuie să stai de vorbă, pentru că astfel îți dai seama cine ești. Ea m-a învățat că nu poți face literatură fără dragoste, pentru că aceasta este esențială. Am avut mereu o fraternitate împreună și niciodată nu m-am simțit mai „acasă” decât alături de dânsa. Pentru că Ana Blandiana este un fel al nostru de a vorbi despre noi și de aceea iubesc acest om. Cred că la București nu a fost suficient prețuită pentru activitatea sa, cu toată extraordinara implicare civică, dincolo de creație. În anul 2018 i-a murit soțul și a scris după moartea lui un volum cu titlul „Variațiuni pe o temă dată”, care este foarte greu de citit, pentru că acolo este ea însăși, în toată vulnerabilitatea sa. Cu toate acestea, în cei mai grei ani ai comunismului publicul din România avea să primească o lecție de verticalitate, pe care nimeni nu o va uita niciodată, și care va transforma literatura într-un scut și personajul de hârtie care este autorul, într-o formă de rezistență autentică la cenzură dar și de luptă deschisă împotriva totalitarismului – a susținut Livia Iacob.*

O intervenție absolut salutară a avut și scriitorul Adrian Alui Gheorghe: *Am venit astăzi la acest eveniment pentru că este vorba de jertfă, ceea ce nu este străin eroinei noastre, alături de faptul că reprezintă cea mai frumoasă întrupare a poeziei românești actuale. Sunt două aspecte care trebuie să fie alături când vorbim despre Ana Blandiana. Unul este cel al civismului, dar nu trebuie pier-*

Adrian ALUI GHEORGHE

dut din vedere faptul că talentul ei literar nebănuit face ca și prima latură să devină atât de importantă. Eu am făcut o provocare în presă pentru publicul românesc acum mai mulți ani, pornind de la ideea că Ana Blandiana merită un Premiu Nobel, neapărat pentru literatură ci pentru pace. Aici vorbim în primul rând despre ceea ce a realizat la Sighet împreună cu soțul său, Romulus Rusan și toată echipa din care au făcut parte foarte mulți voluntari, rezultând un memorial comparabil cu tot ce este mai bun în acest domeniu pe plan mondial.

Din păcate, cum marile personalități nasc întotdeauna animozități și invidii, au existat două voci agresive din public care au negat valoarea operei, conștiința publică puternică și curajul Anei Blandiana, tulburând armonia atmosferei și discursul academic al antevorbitorilor. De remarcat atitudinea absolut demnă a gazdelor care, cu un spirit deschis, au pledat pentru dialog civilizată, exprimându-și regretul că nu toată lumea a înțeles înalta ținută științifică și culturală a evenimentului.

La finalul conferinței s-a putut achiziționa volumul „Ana Blandiana. Poezie și proză. Chipuri în oglindă”, apărut la Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, ediție îngrijită, studiu introductiv și selecția textelor de Livia Iacob. Cartea a fost prezentată în avanpremieră cu ocazia decernării titlului de Doctor Honoris Causa poetei Ana Blandiana de către Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în data de 16 martie 2026.

Gianina BURUIANĂ

0 1. **ERNST, Max** (2 apr. 1891 – 1 apr. 1976) – **135** ani de la nașterea sculptorului german;

04. **Contele de LAUTRÉAMONT** (4 apr. 1846 – 24 oct. 1870) – **180** de ani de la nașterea poetului francez;

08. **CIORAN, Emil** (8 aprilie 1911 – 20 iunie 1995) – **115** de ani de la nașterea eseistului și filozofului;

09. **BACON, Francis** (22 ian. 1561 – 9 apr. 1626) – **400** de ani de la moartea filozofului britanic;

09. **KIRIȚESCU, Alexandru** (28 martie 1888 – 9 aprilie 1961) – **65** de ani de la moartea dramaturgului;

13. **BECKETT, Samuel** (13 apr. 1906 – 22 dec. 1989) – **120** de ani de la nașterea scriitorului irlandez, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură pe anul 1969;

13. **TONITZA, Nicolae** (13 aprilie 1886

CALENDAR – aprilie 2026

– 27 februarie 1940) – **140** de ani de la nașterea pictorului;

16. **TZARA, Tristan** (16 apr. 1896 – 25 dec. 1963) – **130** de ani de la nașterea scriitorului;

22. **ELIADE, Mircea** (13 martie 1907 – 22 aprilie 1986) – **40** de ani de la moartea

scriitorului;

23. **CERVANTES, Miguel** de (9 oct. 1547 – 23 apr. 1616) – **410** ani de la moartea romancierului spaniol;

23. **SHAKESPEARE, William** (23 apr. 1564 – 23 apr. 1616) – **410** ani de la moartea dramaturgului britanic;

24. **JEBELEANU, Eugen** (24 aprilie 1911 – 21 august 1991) – **115** de ani de la nașterea poetului;

29. **TOMOZEI, Gheorghe** (29 aprilie 1936 – 31 martie 1997) – **90** de ani de la nașterea poetului.

Red.

Bogdan Crețu și romanul său „Mai puțin decât dragostea”, alături de sufletele cititorilor Clubului de lectură AutonOm

Mare sărbătoare la Clubul de lectură AutonOm din Piatra-Neamț, la întâlnirea fixată pentru pe data de 27 martie 2026, pentru că la discuția despre romanul **Mai puțin decât dragostea** (apărut în 2023 și selectat pentru Premiul European de Proză) a fost prezent și autorul, – **Bogdan Crețu** – scriitor, critic literar și figură marcantă a învățământului filologic universitar. Născut în anul 1978, este profesor doctor la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în perioada 2013-2022 îndeplinind și funcția de director al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, Academia Română, Filiala Iași. A publicat 8 volume de critică literară, dintre care cel mai important este *Inorogul la Porțile Orientului. Bestiarul lui Dimitrie Cantemir*, iar lucrările sale au fost distinse cu numeroase premii. A contribuit cu studii valoroase la volume academice din țară și din străinătate, a editat, a îngrijit și a prefăcut multi-

și, pentru că apariția anunțată a lui Bogdan Crețu reprezenta o premisă pentru o seară de discuții productive, lămuritoare și avizate și, de ce nu, pentru obținerea unui autograf cu valoare de amintire.

Alături de cititorii clubului de lectură s-a aflat și **Adrian G. Romila** – scriitor, critic și prieten vechi al invitatului, care i-a făcut acestuia o prezentare personală, a scrierilor, a romanului, începându-și astfel discursul: *Bogdan Crețu face parte dintr-o generație de universitari care a avut curajul să evadeze din zona aceasta sobră a catedrei și să se vulnerabilizeze publicând ficțiune, publicând literatură, poezie sau proză. Cred că impulsul de a le citi cărțile vine și din această curiozitate de a vedea cum scriu teoreticienii. În 2021 publica „Cornul Inorogului”, un roman masiv, autoreflexiv, un metaroman despre ce înseamnă să scrii literatură, ce înseamnă să reflectezi la moarte și ce legătură există între iubire și moarte. În „Mai puțin decât dragostea” parcă*

de dat ca exemplu. Și aici apare tema morții și a erosului, dar backgroundul istoric al romanului este foarte larg. Ne situăm între anii 50, din perioada hard a comunismului autohton până după 1990, după căderea comunismului. Este o canava istorică pe care povestea se mișcă foarte, foarte firesc...

Romanul ilustrează în primă ipostază povestea de dragoste dintre imprevizibila fiică a unui fost torționar și fiul victimei acestuia, romancierul realizând un portret relevant și foarte realist al călăului, care este judecat doar de propriul copil, altfel rămânând prosper și liber până la moarte. În schimb, viața deținutului politic este distrusă pentru totdeauna iar urmașii direcți ai celor două personaje sunt marcați într-un fel sau altul de compromisiunile și dramele familiale, care determină ca ei să nu se regăsească pe deplin niciodată. Este vorba deci despre o explorare lucidă și emoționantă a fragilității relațiilor umane într-o lume în care oamenii par tot mai puțin capabili să se întâlnească autentic. Cartea vorbește despre iubire, dar o face evitând idealizările: ceea ce rămâne în prim-plan este tensiunea dintre dorință și neputință, dintre apropiere și distanță, dintre ceea ce personajele își imaginează că ar putea fi și ceea ce reușesc, de fapt, să trăiască. Se surprind cu finețe mecanismele interioare ale existenței – fricile, ezitățile, autoamăgirile, și se arată cum iubirea devine adesea un teritoriu al rătăcirii, nu al împlinirii.

În debutul confesiunii sale, Bogdan Crețu a mărturisit că: *Scrierea de ficțiune este modul în care mă simt cel mai liber și mă pot manifesta plenar. Există multe responsabilități aici, spre exemplu aceea a reprezentării dar și multe posibilități oferite. Eu am comentat sute de cărți și la un moment dat mi-am dat seama că le alegem*

spre critică pe acelea care tratau subiecte ce mă preocupau pe mine,

Bogdan CREȚU

și ajunsesem să spun ceea ce doream prin ricoșeu, prin lucrările altora. A apărut astfel o nevoie care a constituit gena romanelor mele de ficțiune, și care m-a dus la câștigarea unui adevărat gust de a scrie, ce îmi face foarte bine, pentru că simt că așa pot exprima niște lucruri poate până la capăt, mergând mai departe decât am crezut eu că pot să merg.

Și, după o seară atât de bogată în impresii și trăiri, încât cu greu va putea fi egalată în viitor, Mihaela Aparaschivei, coordonatoarea clubului de lectură, – a concluzionat: *Avându-l alături pe Bogdan Crețu, am avut ocazia să aflăm că un critic bun câștigă mult în urma exercițiului de a scrie ficțiune – descoperă mecanisme literare, e mai atent la lecturile altor volume, înțelege câtă libertate îi oferă literatura, cu ce limite se poate confrunta în proces, dar poate și pierde libertatea de a citi ceea ce își dorește pe moment, deoarece își organizează lecturile ca fond documentar pentru temele romanelor pe care dorește să le scrie.*

Gianina BURUIANĂ

ple antologii. În afară de cartea pusă în discuție, remarcabile mai sunt *Cornul Inorogului* (2021) și *Nichita. Poetul ca și soldatul* (2022).

Auditoriul a fost foarte numeros, nu numai datorită romanului dens, foarte interesant și incitant, ci

s-ar vrea extinderea nucleului narativ din jurul unui personaj din cartea anterioară. Este vorba aici în principal despre comunism și despre cât de greu ne-a fost nouă după 1990 să discernem între ce a fost bine și ce a fost rău, ce personaje sunt de condamnat și care sunt

0 7. **CEAIKOVSKI, Piotr Ilici** (7 mai 1840 – 6 nov. 1893) – 186 de ani de la nașterea compozitorului rus;

09. **SCHILLER, Johann Christoph Friedrich** von (10 nov. 1759 – 9 mai 1805) – 221 ani de la moarte;

05. **ENESCU, George** (19 aug. 1891 – 5 mai 1955) – 71 ani de la moartea compozitorului și dirijorului;

06. **BLAGA, Lucian** (9 mai 1895 – 6 mai 1961) – 131 ani de la nașterea poetului, dramaturgului și filosofului;

08. **FLAUBERT, Gustave** (12 dec. 1821 – 8 mai 1880) – 146 de ani de la moartea scriitorului francez;

12. **DANTE Alighieri** (12 mai 1265 – 14 sept. 1321) – 761 de ani de la nașterea poetului italian;

16. **PREDA, Marin** (5 aug. 1922 – 16 mai 1960) – 66 ani de la moartea scriitorului;

CALENDAR – mai 2026

17. **BOTICELLI, Sandro** (1445 – 17 mai 1510) – 516 ani de la moartea pictorului italian;

17. **DUMITRESCU, Geo** (17 mai 1920 – 28 sept. 2004) – 106 ani de la nașterea poetului și traducătorului;

19. **ȚUCULESCU, Ion** (19 mai 1910 –

27 iul. 1962) – 116 ani de la nașterea pictorului;

21. **ARGHEZI, Tudor** (21 mai 1880 – 14 iul. 1967) – 146 ani de la nașterea poetului;

22. **HUGO, Victor** (26 febr. 1802 – 22 mai 1885) – 141 de ani de la moartea scriitorului francez;

29. **SEBASTIAN, Mihail** (18 oct. 1907 – 29 mai 1945) – 81 ani de la moartea prozatorului și dramaturgului;

30. **RUBENS, Peter Paul** (28 iun. 1577 – 30 mai 1640) – 386 de ani de la moartea pictorului flamand.

Red.

Simularea Evaluării Naționale 2026

Sinteza rezultatelor înregistrate la Simularea Evaluării Naționale 2026 – pe țară

• Note sub 5 pentru o treime din elevi, atât la română, cât și la matematică

Elevii de clasa a VIII-a au participat la Simularea Evaluării Naționale 2026 în perioada 16-18 martie. Probele au fost susținute în condiții similare examenului de Evaluare Națională, adică la: **Limba și literatura română** * **Matematică** * Limba și literatura maternă pentru elevii aparținând minorităților naționale care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Informații privind organizarea evaluării digitalizate

Au fost implicați în procesul de evaluare 9.854 de profesori evaluatori, după cum urmează: * Limba română: 4.956 * Matematică: 4.550 * Limba maternă: 348.

La nivelul celor 4.545 de unități de învățământ în care s-a desfășurat simularea, peste 12.000 de profesori asistenți au asigurat scanarea și încărcarea lucrărilor pe platforma informatică. Platforma a funcționat în parametri optimi pe întreaga durată a simulării.

Din cei peste 173.000 de elevi de clasa a VIII-a din România, la Simulare Evaluare Națională 2026 au participat 145.200 de elevi la proba la Română și 144.300 la proba la Matematică, potrivit Ministerului Educației.

La Limba și literatură română au fost evaluate 145.257 de lucrări. Potrivit datelor anunțate de Ministerul Educației, 30,13 % dintre elevi au luat note sub 5 la simularea de la Română la Evaluarea Națională 2026. Totodată, 69,87% au reușit să ia note peste 5.

La matematică, la simularea de la Evaluare Națională, au fost 144.399 de lucrări. Procentul celor care au obținut note sub 5 se ridică la 34,5%. Note peste 5 au fost obținute de 65,46% dintre elevi.

La simularea Evaluării Naționale din 2025, la Limba și literatura română, 64% dintre elevi au luat note mai mari sau egale cu 5, iar la matematică aproape 72%. La limba maternă, 89,16% dintre elevi au luat note mai mari sau egale cu 5.

Simularea la Evaluarea Națională, boicotată în mai multe școli

Simularea de la Evaluare Națională 2026 a fost anul acesta organizată în 97,8% din școli. Și asta după ce sindicatele au recomandat profesorilor să nu participe la examen, pentru a protesta față de măsurile de austeritate adoptate de Guvern. Astfel, simularea a fost organizată în peste 4.500 de unități de învățământ, însă în 104 școli nu s-a ținut testarea.

Calendar Evaluare Națională 2026

Examenul de Evaluare Națională 2026 pentru absolvenții clasei a VIII-a este programat în luna iunie:

- 22 iunie 2026 – Limba și literatura română
- 24 iunie 2026 – Matematică
- 26 iunie 2026 – Limba și literatura maternă
- 1 iulie 2026 – Afișarea rezultatelor inițiale până la ora 12:00, depunerea contestațiilor (14:00 – 18:00)
- 2-3 iulie 2026 – Vizualizarea lucrărilor scrise și depunerea contestațiilor
- 4-7 iulie 2026: Soluționarea contestațiilor
- 8 iulie 2026: Afișarea rezultatelor finale.

Red.

Sinteza rezultatelor înregistrate la Simularea Evaluării Naționale 2026 – în județul Neamț

In județul Neamț, s-au înscris 3.829 de elevi ai claselor a VIII-a, din 112 unități de învățământ cu personalitate juridică. Au fost organizate 111 centre de examen, în vederea desfășurării simulării evaluării naționale.

La prima probă din cadrul simulării Evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, sesiunea 2026, cea de **limba și literatură română**, dintre cei 3.829 de elevi, au fost prezenți 3.729 de elevi, 100 de elevi fiind absenți (rata de prezență a fost de 97,38%). Dintre elevii care au susținut proba de limba și literatura română, 2.511 candidați au încheiat examenul de simulare cu note mai mari sau egale cu 5 (cinci), doi candidați au obținut nota 10 (zece).

La a doua probă din cadrul simulării Evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, sesiunea 2026, cea de **matematică**, dintre cei 3.829 de elevi, au fost prezenți 3.715 elevi, 114 elevi fiind absenți (rata de prezență a fost de 97,02%). Dintre elevii care au susținut proba de matematică, 2.224 de candidați au primit note mai mari sau egale cu 5 (cinci), un candidat a obținut nota 10 (zece).

Rata de prezență pentru ambele probe din cadrul simulării Evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, sesiunea 2026, a fost de 96,97%. Niciun elev nu a fost eliminat din sala de examen, la probele susținute în cadrul simulării Evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, sesiunea 2026. (*Red.*)

Simularea examenului național de bacalaureat 2026

Sinteza rezultatelor înregistrate la simularea examenului național de bacalaureat – pe țară

Simularea probelor scrise din cadrul examenului național de bacalaureat, susținută în perioada 23 – 26 martie 2026, a fost organizată în 1.364 de unități de învățământ.

Participarea candidaților, pe probe, a fost următoarea:

- **Limba și literatura română:** peste 114.600 (peste 101.000 în 2025)
- **Proba obligatorie a profilului:** peste 113.100 (peste 99.900 în 2025)
- **Proba la alegere a profilului/specializării:** peste 111.100 (peste 98.300 în 2025)

• **Proba la limba și literatura maternă:** peste 6.100 (peste 5.500 în 2025)

În total, au fost realizate 778.464 de evaluări cu **aproximativ 13% mai mult decât la simulările probelor scrise ale examenului național de bacalaureat 2025**, când au fost realizate, în total, 688.808 de evaluări într-o perioadă similară (o lucrare are minimum 2 evaluări, maximum 4, în cazul în care se constată o diferență mai mare de un punct între cei doi evaluatori inițiali).

Informații privind rezultatele înregistrate, la finalizarea evaluării:

Potrivit rapoartelor statistice furnizate de platforma informatică, se înregistrează următoarea situație pe probe și tranșe de note:

Proba: E.a) – Limba și literatura română

- Procentul notelor mai mari sau egale cu 5: 77.23% (66,84% în 2025)

Proba E.c): Disciplina obligatorie a profilului (matematică/istorie)

- Procentul notelor mai mari sau egale cu 5: 64.48% (63,28% în 2025)

Proba: E.d) – Proba la alegere a profilului și specializării (discipline: Anatomie și fiziologie umană, genetică și ecologie umană, Biologie vegetală și animală, Chimie, Economie, Fizică, Filosofie, Geografie, Informatică, Logică, Psihologie, Sociologie)

- Procentul notelor mai mari sau egale cu 5: 73,69% (69,46% în 2025)

Proba: E.b) – Limba maternă

- Procentul notelor mai mari sau egale cu 5: 86.56% (82,5% în 2025).

Red.

Sinteza rezultatelor înregistrate la simularea examenului național de bacalaureat – în județul Neamț

Rata prezenței elevilor din județul Neamț la simularea probelor scrise ale examenului de bacalaureat național 2026 este următoarea: proba E a) – Limba și literatura română – 95,10 %, proba E c) – Proba obligatorie a profilului – 94,60 % și proba E d) – Proba la alegere a profilului și specializării – 93,98 %.

Procentul notelor mai mari sau egale cu 5: la proba E a) = 76,40%; la proba E c) = 63,02%; la proba E d) = 71,24%.

Simularea probelor scrise ale examenului de bacalaureat național vizează familiarizarea elevilor cu rigorile unui examen și îmbunătățirea rezultatelor obținute de elevi la finalul studiilor liceale. (*Red.*)

Criticul Victor Parhon, un prieten al scenei pietrene

În paginile dedicate teatrului, Victor Parhon se remarcă printr-o analiză atentă a spectacolului, prin finețea cu care surprinde dinamica scenică și prin felul cumpănit în care își formulează observațiile. El notează cu grijă, urmărește raporturile interne ale montării și se oprește acolo unde se decide, în fond, valoarea scenică: în relația dintre piesa de teatru, viziunea regizorală și jocul actoricesc. De aceea, paginile sale rămân convingătoare și astăzi datorită capacității de a surprinde diferențele dintre intenția artistică și rezultatul scenic. I se potrivește foarte bine reflecția regizorului Andrei Șerban: „O critică ar trebui să fie o scrisoare adresată unei iubite, cu dragoste, chiar când observațiile dor și ustură.” În cazul lui Victor Parhon, această formulă surprinde foarte bine o anumită raportare la teatru, în care critica se împletește firesc cu atașamentul față de arta scenică. Cronicile sale citesc spectacolul din interior, cu răbdare, cu mare atenție și cu un simț limpede al măsurii.

Născut la Iași, într-o familie cu preocupări intelectuale, Victor Parhon (1943-2000) s-a format într-un mediu care i-a favorizat accesul la cultură și la studiu. Tatăl său a fost medic chirurg ginecolog, ulterior profesor universitar și membru al Academiei de Științe, iar mama sa, profesoară. A urmat liceul „Carol I” din Craiova, apoi Facultatea de Filologie a Universității din București, absolvită în 1965, avându-l ca îndrumător pe Nicolae Manolescu. A debutat în 1966 ca redactor la revista *Ramuri*, apoi a lucrat, între 1968 și 1970, la Televiziunea Română, unde a realizat emisiuni de critică teatrală. Între 1970 și 1985 a fost secretar literar și coordonator al sectorului de teatru în cadrul Ins-

Victor PARHON

titutului de Cercetări Etnologice și Dialectologice. Din 1985 a activat ca redactor la revista *Teatrul*, iar după 1990 și-a continuat activitatea publicistică în paginile revistei *Teatrul azi* și s-a implicat în proiecte culturale, editoriale și instituționale dedicate valorificării patrimoniului românesc.

Victor Parhon scrie despre teatru dintr-o apropiere reală de lumea spectacolului. Cronicile dedicate Teatrului Tineretului au o valoare aparte, fiindcă surprind tocmai această implicare subtilă și nepărtinitoare. Astfel, prezența lui Victor Parhon în apropierea scenei pietrene este semnificativă. El caută să înțeleagă mecanismul unei montări, felul în care aceasta este susținută de sens sau, dimpotrivă, alunecă spre artificialitate. Cele trei cronici dedicate unor spectacole montate aici alcătuiesc, împreună, o secvență critică relevantă pentru a înțelege felul în care activitatea acestei scene era urmărită de un comentator capabil să distingă între idei, realizare și valoare.

Un prim exemplu îl oferă cronica dedicată celor două texte de Matei Vișniec montate la Teatrul Tineretului în 1991: *Trei zile cu Maddox* și *Ultimul Godot*. Ceea ce impresionează în evaluarea comparativă a celor două spectacole este felul în care cronicarul surprinde diferențele de consistență dintre ele. În *Trei zile cu Maddox*, el observă o apropiere vizibilă de universal absurd beckettian, piesa dezvoltându-se într-o formulă teatrală deja recognoscibilă. Textul este receptat ca un exercițiu dramaturgic așezat într-o tradiție deja consacrată, iar construcția personajelor și a situațiilor scenice urmează această direcție. Prin contrast, *Ultimul Godot* îi apare ca o realizare mai bine susținută, atât în plan dramaturgic, cât și scenic. Victor Parhon vede aici o trimitere mai discretă către Samuel Beckett și o reflecție matură asupra teatrului însuși, asupra autorului și a condiției personajului dramatic.

O altă direcție de interes în lectura sa critică este oferită de cronica dedicată montării spectacolului *O scrisoare pierdută*, în regia lui Nicolae Scarlat. În acest caz, Victor Parhon abordează o problemă care atinge una dintre dificultățile persistente ale scenei moderne: raportarea la textul clasic și tentația actualizării lui. El recunoaște posibilitatea și legitimitatea actualizării scenice atunci când aceasta izvorăște firesc din structura textului și îi dezvoltă semnificațiile fără a le al-

tera. Din această cronică se desprinde însă și o idee de mare importanță: Ion Luca Caragiale nu are nevoie de suprapuneri demonstrative pentru a fi actual, deoarece actualitatea sa se află deja înscrisă în substanța textului, în elaborarea tipologiilor și în mecanismele de putere pe care dramaturgul le surprinde cu remarcabilă claritate.

Cea de-a treia cronică, dedicată spectacolului

Actrița Oana Ștefănescu în *Antigona*

Antigona, în regia lui Mihai Măniuțiu, relevă poate cel mai limpede disponibilitatea lui Victor Parhon pentru întâlnirea cu teatrul de mare încărcătură simbolică. În fața acestui spectacol, tonul său critic capătă o altă gravitate, semn că montarea îl provoacă la un nivel mai adânc decât simpla evaluare de repertoriu. *Antigona* este, pentru el, o experiență scenică intensă, în care tragedia antică este adusă aproape de neliniștile și

frământările omului contemporan. El acordă atenție și elementelor concrete ale spectacolului – scenografia, costumele, prezența actorilor – remarcând în mod deosebit interpretarea Oanei Ștefănescu, valorizată pentru gravitatea și maturitatea jocului său.

Privite împreună, aceste trei cronici conturează limpede profilul critic al lui Victor Parhon. Scrisul său are o reală capacitate de diferențiere. El caută să surprindă mecanismele interne ale spectacolului și relațiile dintre elementele sale constitutive. Ideile își capătă claritate înainte de a fi transformate în discurs critic. În cazul Teatrului Tineretului, cronicile sale păstrează urmele unei întâlniri autentice cu scena, cu spectacolele și cu artiștii unui teatru aflat într-o etapă de afirmare și transformare.

În 1986, Victor Parhon a fost distins cu Premiul pentru critică al ATM, iar în 1987 a devenit membru al Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru.

Adina Suciu GIURESCU, doctor în teatru, actriță la Teatrul Tineretului

Arta de a coase goblenuri, la Sestri Art Gallery

„Goblenul, între artă și pasiune”. Acesta este titlul unei noi expoziții care s-a deschis pe întâi aprilie 2026 la Sestri Art Gallery. Autoarele acestei destul de rare în-deletniciri sunt **Maria Arteni, Liliana Astăcioaei, Lidia Avădanei, Ileana Crăciun, Ecaterina Ganea, Cătălina Lupu, Luminița Mamina, Elena Marcoci, Mădălina Mariuțac, Anuța Năstase și Dorina Staicu**. Lucrările oferă bucuria întâlnirii cu o paletă diversă de modele și culori. „Florile și peisajele, subiectele clasice ale picturii, sunt companiate în această expoziție de

portrete redade cu măiestrie, replici ale unor pictori celebri, icoane și scene biblice. Doresc să felicit și să mulțumesc tuturor doamnelor

Vizitatorii pot admira creații care atestă strădania și îndemnarea autoarelor, ele dedicându-se,

care au răspuns cu bucurie acestei invitații de a expune o artă realizată cu migală, dăruire, perseverență și iubire de frumos”, a spus **dr. Ecaterina Ganea**, curatoarea expoziției.

de mulți ani, acestei activități, fiecare cusătură artistică necesitând mii de „înțepări”.

„Goblenul este o formă de artă textilă care îmbină acuitatea tehnică în special cu estetica vizuală, fiind adesea descris drept o pictură cu acul. Aceasta formă de exprimare vizuală țese, prin împunsături de ac, arta și emoția. Acest dibaci meșteșug știe să mângâie sufletul, să îmbrace interiorul unei case cu căldura celui care a creat-o, iar prin aceste fire se produce legătura subtilă cu frumosul”, a mai adăugat dr. Ecaterina Ganea.

Violeta MOȘU

Perspective bioetice în dialogul dintre medicină și teologie

Progresele din domeniul biomedicinii și al tehnologiilor vieții au generat, în ultimele decenii, provocări etice fără precedent. Astfel, bioetica creștină reprezintă o contribuție distinctă și semnificativă la dezbaterile contemporane, oferind un cadru moral fundamentat medical, teologic și antropologic.

În asemenea context, pe 31 martie 2026, s-a desfășurat, on-line, Seminarul internațional *Dezbateri creștine în bioetica contemporană*, organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Asociația Culturală Ortodoxă „Nicolae Ivan”, Asociația Medicilor Bistrița-Năsăud, Centrul de Bioetică al UBB Cluj-Napoca, Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istoria Medicinii și Societatea Națională de Inginerie Medicală și Tehnologie Biologică.

Aflat la cea de a XXV-a ediție, datorită eforturilor depuse de medicul prof. dr. Mircea Gelu Buta, evenimentul a reunit specialiști din domeniile teologic, medical și socio-uman, din țară și străinătate, oferind un cadru interdisciplinar de reflecție asupra provocărilor bioetice actuale.

Prin intervențiile lor, ÎPS Andrei Andreicuț și academicianul Ioan Aurel Pop au subliniat importanța dialogului dintre credință și știință în contextul transformărilor contemporane.

În cadrul sesiunii plenare „Speranța omului pentru sănătatea sufle-

tului și trupului”, moderată de prof. dr. Ioan Chirilă și prof. dr. Vasile Astărăstoae, au fost abordate teme fundamentale privind condiția umană și impactul tehnologiilor emergente. Comunicări precum „Dilemă a tehnologiilor emergente: Cyborg-om sau mașina?” sau „Viața in vitro. O provocare teantropologică” au evidențiat tensiu-

au adus în discuție aspecte concrete ale practicii medicale contemporane. Comunicări precum „Cuvântul care vindecă – valențe terapeutice ale comunicării dintre pacient și echipa medicală”, „Eutanasia și eutelia: perspectiva creștină asupra sfârșitului vieții”, „Moartea asistată – paradigmă culturală, societală și religioasă privind muri-

intervenției asupra vieții”, „Limitele definiției morții în practica transplantului”, „Femeia creștină în istorie și contemporaneitate”, „Direcții culturale în activitatea pastorală a episcopului Nicolae Ivan al Clujului”, „Dialog interdisciplinar între artă și medicină”, „Importanța imaginii în bioetica unui echilibru existențial. Practici vizuale în context sacru” etc. au evidențiat necesitatea unei abordări integrative a persoanei umane, aflate la intersecția dintre spiritualitate și sănătatea mintală.

Una dintre cele mai controversate teme ale bioeticii contemporane o constituie problema începutului vieții. Din perspectivă creștină, viața umană începe la concepție, iar embrionul este considerat o ființă umană cu demnitate deplină.

Într-o societate pluralistă, această perspectivă rămâne relevantă nu doar ca expresie a credinței, ci și ca apel la o etică a limitei și a responsabilității.

În ansamblu, lucrările seminarului au demonstrat că bioetica creștină a oferit un cadru coerent de analiză a problemelor contemporane, fundamentat pe demnitatea persoanei și sacralitatea vieții. Dialogul interdisciplinar dintre teologie, medicină și științele sociale s-a dovedit esențial pentru formularea unor răspunsuri echilibrate la provocările actuale, confirmând relevanța continuă a perspectivei creștine în spațiul bioetic contemporan.

Prof. dr. Mihai FLOROAI

nile dintre progresul biomedical și antropologia creștină. De asemenea, tema „Slăbiciune, demnitate și speranță: vulnerabilitatea umană în Noul Testament” a reafirmat centralitatea demnității persoanei în reflecția bioetică.

Următoarele șase secțiuni (*Implicațiile bioetice în deciziile medicale, Psihologie și Sociologie, Terapia medico-spirituală, Decizii bioetice în practica medicală, Anul omagial și comemorativ al Patriarhiei Ortodoxe Române, Artă sacră*)

rea”, „Vulnerabilitatea pacienților – congruențe instituționale și instrumente de protecție”, „Când grija devine constrângere: Inchiziția și vulnerabilitatea umană”, „Premisele conlucrării dintre preotul duhovnic și psihoterapeut”, „Credința în Dumnezeu ca factor de sprijin în vindecarea sufletului și a trupului”, „Suferința – pedeapsă sau binecuvântare?”, „Hristos și vulnerabilitatea umană: relevanța atitudinii hristice în bioetică”, „De la bioetică la algoritmică: redefinirea limitelor

Liceul Tehnologic „Vasile Sav”, în mobilități Erasmus+ în Spania și Turcia

Elevii și profesorii de la Liceul Tehnologic „Vasile Sav” continuă să participe la experiențe educaționale internaționale prin programul Erasmus+, în cadrul proiectului **2025-1-RO01-KA121-VET-000319284**, parte a acreditării VET **2023-1-RO01-KA120-VET-000191627**.

Proiectul reprezintă cel de-al doilea an de implementare a acreditării Erasmus și se desfășoară în perioada **1 iunie 2025 – 31 august 2026**.

În cadrul acestui proiect au fost **selectați 63 de elevi** din cele **patru domenii de pregătire profesională** ale liceului pentru a participa la **stagiile de practică internaționale**, precum și **patru cadre didactice** care vor lua parte la activități de tip **job shadowing** în Spania. Procesul a inclus etape de **selecție, pregătire culturală, lingvistică și profesională**, menite să îi ajute pe participanți să valorifice cât mai bine experiența de mobilitate.

Elevii au fost organizați în **trei fluxuri de**

mobilitate, fiecare format din câte 21 de participanți. **Primul flux a desfășurat deja activitățile de practică în Granada**, în perioada **14–28 februarie 2026**, în timp ce următoarele două grupuri vor participa la mobilități ce vor avea loc în Valencia și Izmir.

Pe durata mobilității din Granada, cei 21 de elevi au efectuat un **stagiul de practică de 60 de ore** la compania Arcan Studios, activitățile fiind organizate în funcție de specializarea fiecăruia și desfășurate conform acordurilor de învățare stabilite cu partenerii de primire.

Elevii de la **profilul Informatică** au lucrat în domeniul dezvoltării de jocuri video, utilizând platforma Unreal Engine. Aceștia au realizat meniuri de start pentru jocuri, au implementat sisteme de selecție a hărților și au integrat efecte sonore pentru diferite acțiuni. De asemenea, au programat comportamentul personajului principal și au dezvoltat secvențe de atac asupra inamicilor, testând logica de gameplay. Activitățile le-au oferit ocazia de a aplica în mod practic cunoștințe de programare și dez-

voltare software într-un mediu profesional din industria jocurilor video.

În același timp, elevii de la **profilul Electric** au desfășurat activități de proiectare tehnică digitală. Ei au realizat planuri de clădiri și instalații electrice utilizând programul AutoCAD și au proiectat o locuință în format tridimensional cu ajutorul aplicației Blender. În cadrul acestor activități, elevii au aplicat noțiuni despre circuite electrice, componente tehnice, documentație de specialitate și norme de siguranță, transformând teoria învățată la clasă în proiecte concrete.

Pe lângă componenta profesională, mobilitatea a inclus și activități culturale care au contribuit la o mai bună înțelegere a patrimoniului și tradițiilor locale. Elevii au vizitat monumente reprezentative ale orașului Granada, printre care impresionanta cetate Alhambra, cartierul istoric Albaicín și grădinile Carmen de los Mártires. De asemenea, au explorat cartierul tradițional Sacromonte, cunoscut pentru locuințele săpate în stâncă și pentru tradiția flamenco.

Experiențe memorabile în Valencia, în cadrul Acordării Erasmus + VET

După ce în luna martie a anului 2023 un grup de 16 elevi de la **Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”** din Piatra-Neamț au efectuat un stagiul de practică la hoteluri din Valencia (Spania), în cadrul proiectului Erasmus + „Spre digitalizarea operațiunilor în turism”, a venit rândul celor de anul acesta de a testa

Alungulesei Isidora-Parascheva

spiritul valencian, în cadrul Acordării VET cu numărul **2025-1-RO01-KA121-VET-000310883**. Finanțarea europeană a acestui program are ca scop realizarea a două mari obiective pe care școala noastră și le-a propus prin aplicația de acreditare: îmbunătățirea competențelor digitale ale elevilor, aferente specializării pe care o urmează (în cazul de față turism și alimentație publică) și atingerea unui nivel european al competențelor tehnice necesare pe piața muncii.

Mai concret, perioada petrecută în Spania de cei 23 de elevi, selecționați cu grijă, a fost 8-21 martie 2026, sub îndrumarea atentă a organizației de sprijin **Universal Mobility SL**, care a asigurat toate condițiile pentru o ședere plăcută: locurile de practică la hoteluri și restaurante de înaltă ținută, cazarea, servirea mesei, transportul, programul cultural și asistența permanentă.

Cred că în loc de a povesti eu ce s-a întâmplat, ar fi mai sugestiv de a reflecta asupra modului în care copiii au conștientizat ce au trăit în această perioadă, noi fiind și martorii festivalului unic în Spania și în lume Fallas, caracterizat printr-o explozie de voce bună, savoare pentru distracție, focuri de artificii, petarde, muzică, parade, corida – ceea ce face ca întregul oraș să fie împânzit de turiști (circa 3,6 milioane).

Iată ce spune **Humă Ioana-Lucia**, din clasa a XI-a E, specializarea tehnician în turism: *Experiența mea din Spania, în cadrul programului Erasmus desfășurat în Valencia, a fost una deosebită și memorabilă. Pe parcursul celor două săptămâni, am avut ocazia să lucrez la recepția unui hotel, unde am învățat foarte multe lucruri noi și utile pentru dezvoltarea mea profesională. Colectivul a fost deosebit și mereu dispus să mă ajute, ceea ce m-a făcut să mă simt integrată și apreciată. De asemenea, orașul Valencia m-a impresionat cel mai mult prin frumusețea sa, arhitectura deosebită și atmosfera vibrantă. Am descoperit tradițiile locale, iar festivalul Fallas mi s-a părut absolut*

Humă Ioana-Lucia

spectaculos, plin de culoare și energie. Am avut ocazia să vizitez diverse obiective turistice și să cunosc cultura spaniolă, care m-a cucerit

prin autenticitate și căldura oamenilor. În concluzie, această experiență a fost una completă, atât din punct de vedere profesional, cât și personal, și o voi păstra mereu ca pe o amintire foarte dragă.

Spicuiesc și din impresiile elevi **Măzărianu Raluca-Maria**, din clasa a XI-a F, de la aceeași specializare: *Am avut parte de ceva foarte impresionant, mai ales din punct de vedere profesional, deoarece stagiul de practică m-a ajutat să învăț cum se lucrează într-un hotel real, să fiu mai organizată, mai responsabilă și să lucrez în echipă. Am dobândit abilități noi, mi-am îmbunătățit comunicarea și în această perioadă am învățat și puțină limbă spaniolă, ceea ce m-a ajutat să mă descurc mai ușor în activitățile zilnice. În același timp, am cunoscut poporul spaniol, care mi s-a părut deschis, prietenos și foarte amabil. Am descoperit și tradițiile lor, în special festivalul Las Fallas, cunoscut pentru paradele și spectacolele sale, dar și dansul Flamenco, reprezentativ pentru cultura spaniolă.*

Ca profesor însoțitor m-au interesat în mod deosebit impresiile de muncă ale elevilor:

– Practica am făcut-o la cafeneaua Mister Cafe, alături de un personal înțelegător care ne-a ghidat cu răbdare pentru a înțelege și învăța cum să ne comportăm cu clienții. Cel mai mult mi-a plăcut când am servit turiștii și localnicii și am avut posibilitatea să interacționez cu ei. Chiar dacă există o barieră lingvistică, un zâmbet cald a fost în ajutorul meu. (Isidora-Parascheva Alungulesei,

clasa a XI-a H, specializarea tehnician în gastronomie)

– Mi-a plăcut foarte mult perioada de practică, mai ales faptul că am lucrat într-o cafenea, unde am putut vedea cum funcționează un local și cum se lucrează cu clienții. Am învățat lucruri noi despre servire, comunicare și munca în echipă. Colegii de acolo au fost foarte prietenoși și m-au ajutat să mă adaptez rapid, ceea ce a făcut experiența și mai plăcută. (Groapă Francesca-Nicoleta, clasa a XI-a H, specializarea tehnician în gastronomie)

– Deși a durat doar două săptămâni, am simțit că am învățat mult mai mult decât mă așteptam. Am lucrat atât la recepție, cât și pe postul de cameristă, iar asta m-a făcut să ies din zona mea de confort. La recepție mi-a plăcut să interacționez cu oameni din diferite țări, chiar dacă uneori aveam emoții când trebuia să vorbesc în altă limbă. La capitolul de curățenie în camere am învățat cât de importantă este atenția la detalii, să fii eficientă dar rapidă, cât și munca în echipă. (Iostin Gabriela-Julia, clasa a XI-a G, specializarea tehnician în turism)

Cred că a fost o oportunitate mare de a gusta din ceea ce unii numesc mirajul străinătății. Au putut vedea cu ochii lor ce înseamnă să locuiești, să trăiești și să muncești într-o țară europeană. Dacă își vor pune problema de a opta pentru carieră în afara României, o vor face în cunoștință de cauză.

Prof. Gianina BURUIANĂ
Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”, Piatra-Neamț

Liceul Tehnologic „Vasile Sav”, în mobilități Erasmus+ în Spania și Turcia

Programul a inclus și o excursie în Gibraltar.

Prin aceste mobilități, elevii dobândesc **experiență practică internațională, competențe profesionale și deschidere culturală**, iar cadrele didactice implicate în activitățile de **job shadowing** vor avea ocazia să observe metode și bune practici din instituții și companii europene.

Proiectul Erasmus+ contribuie astfel la dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor și profesorilor de la Liceul Tehnologic

„Vasile Sav”, consolidând totodată colaborările educaționale internaționale și deschiderea instituției către spațiul european al formării profesionale.

A consemnat echipa de management a proiectului, formată din:

Director, prof. LEZEU Alexandru, profesorii PLOȘNIȚĂ Lăcrămioara, VLĂDUȚ Lăcrămioara, BUHAI Ileana, LEANCĂ Paula, Responsabilul Financiar, ec. SAMSON Carmen-Vaniuşa

Adrese de referință:

Site liceu: www.vasilesav.ro

Site proiect:

<https://sites.google.com/view/acreditarevetltvs/>

Adresă pagină de Facebook proiect „Acordare VET LTVS”: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61564919024895>

„Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care va fi folosit conținutul informației”.

Rezultatele finale la Concursul național de arte plastice „Nicolae Milord”, ediția a X-a

Între 27 martie și 13 aprilie 2026, Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț, prin Școala Populară de Artă Piatra-Neamț, a organizat cea de a zecea ediție a Concursului național de arte plastice „Nicolae Milord”, proiect cultural-educativ demarat în 2017 pentru a promova creațiile elevilor școlilor de arte din țară, precum și pentru o mai bună cunoaștere a operei și a personalității pictorului pietrean Nicolae Milord.

Etapa competițională a cunoscut punctul final marți, 31 martie, când, la Sala Cupola a Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu” Neamț, a fost vernisată expoziția rezultată în urma concursului. Cu același prilej, au fost anunțate și rezultatele com-

petiției, desfășurate pe două secțiuni – pictură și grafică. Expoziția a fost

deschisă până pe 13 aprilie 2026.

Juriul, compus din criticul de artă Emil Nicolae (președintele juriului), pictorul Ștefan Potop (președinte al filialei Neamț a Uniunii Artiștilor Plastici din România) și artistul plastic Damian Popa (membru al U.A.P. din România), a decernat următoarele premii:

Secțiunea pictură:

Premiul I – Elena GIUGLEA, de la Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați, cu lucrarea „Darurile zilei” * Premiul II – Maria Loredana TOMA, Școala Populară de Artă Piatra-Neamț, „Cuptorul buniciei” – Petronela EZARU, Școala Populară de Artă „Titel Popovici” Iași, „Studiu” * Premiul III – Elena CĂLIMAC, Școala Populară de Artă „Tudor Jardea” Cluj- Napoca, „Cău-

tarea” * Mențiune – Delia Maria PÂNDARU, Școala Populară de Artă Buzău, „Legendă”.

Secțiunea grafică:

Premiul I – Laurențiu Georgian STAN, Școala de Artă „Octav Enigărescu” Târgoviște, „Amintiri din parc” * Premiul II – Andreea Maria MIHAI, Școala Populară de Artă și Meserii „Ilie Micu” Sibiu, „Nexus” – Alexandra PALAGHEANU, Școala Populară de Artă „Ion Irimescu” Suceava, „The rebirth of Death” * Premiul III – Elena Adriana CORBEANU, Școala Populară de Artă „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu, „Fata pădurii I” * Mențiune – Alexia Maria GALEA, Școala Populară de Artă și Meserii Reșița, „Vedere din Piatra-Neamț, 1950”. (Valentin ANDREI)

O importantă apariție editorială – „Eminescologul Ștefan Munteanu, la 75 de ani”

Editura Eikon (director, Valentin Ajder) aduce în atenția cititorilor o apariție editorială-eveniment: „Eminescologul Ștefan Munteanu, la 75 de ani”, volum coordonat și prefațat de profesorul și publicistul băcăuan Ion Fercu. Ștefan Munteanu, profesor, doctor în filosofie, membru al Uniunii Scriitorilor din România, eseist, istoric și critic literar, este cunoscut pentru truda sa de o viață în domeniul cercetării operei lui Mihai Eminescu. De când s-a pensionat, renumitul literat locuiește la Izvoare-Dumbrava Roșie, în județul Neamț.

Cartea se deschide cu un interviu: „De vorbă cu Ștefan Munteanu”, și cu un argument, intitulat: „Crochiu picassian pentru un portret ștefanmuntenesc”. „Cred că prima întâlnire cu Eminescu i-a schimbat lui Ștefan Munteanu structura atomilor destinului. A scrutat de atunci opera eminesciană, investind resurse hermeneutice de o inocență dădătoare de metafizic. A înviat credința în Eminescu și i-a determinat pe mulți să-l țină și mai aproape de suflet. A aruncat punți peste prăpastia care desparte limbajul filosofic de cel poetic și ne-a trimis, cu noi argumente, către perceperea condiției fericite a poeziei care se aventurează prin imperiile seducătoare ale filosofiei. Ne-a spus că Eminescu a împăcat filosofia cu lumea, că ne-a convertit la înțelepciune cu poezia care emoționează și zări cosmice. Deloc întâmplător, discursul său, consacrat ca o critică a criticii eminesciene, a cucerit, și prin traduceri, orizonturi europene”, este de părere Ion Fercu, profesor, expert în educație, prozator, poet, eseist și publicist.

Lucrarea are 310 pagini și conține referințe critice la volumele: Filosofia indiană și creația eminesciană, Fulgurații eminescologice, Mihai Eminescu Contribution to the Philosophy of Law, La filosofia india y la creación literaria de Mihai Eminescu, O istorie a opiniilor privind filosofia lui Eminescu, vol. I, II, III, IV, o serie de dialoguri cu Ștefan Munteanu și o postfață denumită: Coridorul eminescologic ștefanmuntenesc.

Ștefan Munteanu s-a născut la 5 martie 1951, în satul Huțu, comuna Găiceana, județul Bacău.

Este licențiat în Filosofie la Universitatea „A.I. Cuza” din Iași, promoția 1980, și în Drept, în 1987, la aceeași Universitate. Întrebat: „Ce urare credeți că v-ar face Eminescu la aniversară?”, Ștefan Munteanu a răspuns: „Indiscutabil, în toată viața mea, nu mi-am imaginat că voi fi pus în situația de a răspunde la o asemenea întrebare. Acum, când neprevăzutul s-a produs, nu-mi mai rămâne decât calea frământărilor, a căutărilor, care să mă scoată din încurcătură. Nu ascund faptul că am mai traversat asemenea momente dificile. De fiecare dată, însă, în asemenea ocazii, am fost ajutat, chiar de Eminescu. Pornind de la această experiență miraculoasă, și privind mai atent situația mea față de Eminescu, observ că genialul poet-filosof nu numai că mi-a făcut urarea esențială,

„fesorul Constantin Călin, critic, istoric literar și jurnalist cultural din Bacău. „Despre relația mea cu distinsul cărturar Constantin Călin probabil că nu o să vorbesc niciodată prea mult. De ce? Pentru că nu a fost doar o simplă colaborare, ci a fost mai mult. A fost întâlnire afectivă, reciproc-necesară, greu de explicat, cel puțin din punctul meu de vedere. În toamna anului 1993, am intrat în Universitatea Bacău cu multe iluzii. Visam să întâlnesc oameni de carte, intelectuali bine înțemeiați și mărinimoși. În două luni, am rămas doar cu visele mele spulberate. Doar doi-trei oameni cu care să porți o discuție de nivel universitar... Printre ei, pe primul loc se afla cărturarul C. Călin. De aceea, l-am recunoscut ca pe un părinte spiritual. (...) Nu știu cât de mult a riscat, însă a

fost primul care a văzut în mine un viitor cercetător asupra creației eminesciene. Timpul va avea grijă să vadă dreptatea”, a explicat Ștefan Munteanu.

Pentru lucrarea „Filosofia indiană și creația eminesciană”, Ștefan Munteanu a fost distins, în anul 1999, cu Premiul „Ion Petrovici” al Academiei Române, numele Universității din Bacău fiind rostit pentru prima oară în aula acestui for cultural prestigios fondat în urmă cu 160 de ani. „Fiind vorba despre cel mai valoros premiu care poate fi obținut în România, vă dați seama cât mă onorează acest fapt. Premiul înseamnă o recunoaștere oficială a originalității lucrării mele și o re-

compensă fericită pentru întregul meu efort de până acum în domeniul cercetării științelor socio-umane. Dar cel mai important lucru mi se pare acela că, pentru prima oară, în aula Academiei Române a fost rostit numele Universității din Bacău, unde îmi desfășor activitatea de dascăl”, îi declara profesorul Ștefan Munteanu jurnalistei Carmen Mihalache (este și un reputat critic teatral), în *Deșteptarea*, luni, 20 decembrie 1999.

Violeta MOȘU

Alături de profesorii universitari Mihai Botez și Gogu Ghiorghită, în holul Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu” Neamț.

dar mi-a oferit și cadoul existențial. De vreme ce Eminescu dă sens vieții mele, înseamnă că degajă energii pentru ca eu să fiu sănătos și să-i pot citi opera mai departe. Și, drept cadou, mi-a transmis dragostea pentru întreaga sa creație. Faptul că nu se întreabă dacă merit aceste onoruri îmi inspiră bunătațe și încredere, pentru a-mi continua căutărilor”.

Primul care a anticipat că Ștefan Munteanu va deveni un important eminescolog a fost pro-

REMEMBER: Viorel Tudose

Să alergi toată viața după adevăr...

Viorel a plecat. Cât de devreme, cât de târziu, nu vom ști niciodată.

Viorel a plecat lăsând – nu numai pentru mine – nedumeriri atroce privind umbra sa pe pământ.

Viorel a plecat luând cu sine umilințe pe care doar cei ce știu ce a însemnat cenzura comunistă le cunosc. A plecat însă, sunt convins, fericit, pentru că a biruit acele ineptii, pentru că a putut să zâmbească subțire în fața celor care hăcuiau textele „Ceahlăului”. Și pentru că a învins, de cele mai multe ori, cele mai aberante imperative ale proletcultismului păstrând, măcar în subtext, o neștirbită ținută morală a „foii”.

În ciuda intemperiilor veacului, și a tuturor ofertelor ante și post decembriste, Viorel Tudose a încercat – și a reușit, cred eu – să rămână mereu un ziarist profesionist; goana după informație și prioritatea adevărului au fost mereu literă de lege, – imperative în numele cărora sacrifica neliniști pasagere și prietenii durabile. E greu de înțeles pentru cititorii „normali” de ziare, dar e adevărat – lipsa unui amănunt importat dintr-o știre putea provoca un cataclism în redacție. Ținea atât de mult la meseria asta, încât orice exces – verbal sau de atitudine – era întrutotul justificat.

Viorel a plecat lăsând deschise toate porțile către o bine conturată imagine a sa – învăluindu-se în sfumato – cum ar zice esteții care l-au iubit și l-au hulit. Eventual, simultan. Cred

că cel mai mult s-a străduit să-și acrediteze o imagine hâtră de țăran gârcinean ajuns „domn” la oraș. Era un lucru cu care se alinta perpetuu: eu, care sunt țăran de la Gârcina, i-am luat un

(26 nov.1943 – 24 apr. 2013)

interview lui Paul Everac, m-am pupat cu Nichita Stănescu, i-am spus cât e de frumoasă Ninei Cassian și l-am înjurat pe Laurențiu Ulici. Se aude? E adevărat. Se aude.

Alt lucru pe care-l pot spune cu mâna pe inimă – astăzi, dar pe care, fără îndoială, toți apropiații l-au sesizat la timpul potrivit, era cotidiană lui aplecare către histrionism și zburdălnicie. Nu avea astâmpăr deloc, improviză

personaje, situații, dezastre legate de realitatea imediată, găsea soluții, se contrazicea, se minuna, era fericit în perspectiva unor rezolvări celeste și se întrista când trebuia să se întoarcă pe pământ. Oricum, drăcușorul care-l împingea spre improvizare – chiar și în prezența unor persoane pe care nu le cunoștea – era neobosit, neostoit și imprevizibil.

Dintre toate virtuțile și viciile care – cu bună sau rea intenție – i se pot pune în poală, se poate alege o dominantă de necontestat: Viorel Tudose a fost ultimul mohican al presei adevărate din Piatra-Neamț. Cult – nu poți scrie presă cu tâmplăria la bază –, sensibil – nu te poți înfiora aidoma la poezia lui Sorescu și la producția de lapte a vacilor de la Girov, pățimaș – nu poți aștepta

nici o clipă ca adevărul să alerge după tine...

Dar nici nu-i rău să alergi toată viața după adevăr...

(N. R. – Text publicat în ziarul „Viața Nemțeană”, 25 apr. 2013. Detalii biografice despre Viorel Tudose, în rubrica REMEMORĂRI NEMȚENE, pag. 8)

Mircea ZAHARIA

SUMAR

Academia Română - Comunicare și imagine publică – *Academicianul Marius Andruh, președinte al Academiei Române* (pag. 24)

Adrian ALUI GHEORGHE – *Avem o literatură, ce facem cu ea? (II)* (pag. 24)

Valentin ANDREI – *Rezultatele finale la Concursul național de arte plastice „Nicolae Milord”, ediția a X-a* (pag. 22)

Dumitrița APOSTOL – *De trei ani scriu cu creta povești pe tablă* (pag. 15)

Gheorghe BRÂNZEI – *MARIN SORESCU la 90 de ani de la naștere (III)* (pag. 7)

Gianina BURUIANĂ – *Lupul își schimbă părul, dar nărvul ba* • *Interviu cu dl Ionel Hociung – președinte al Sindicatului din Învățământ Neamț* (pag. 1-2) • *Conferințele CMNN: „Ana Blandiana, model de verticalitate”* (pag. 16) • *Bogdan Crețu și romanul său „Mai puțin decât dragostea”, alături de sufletele cititorilor Clubului de lectură AutonOm* (pag. 17) • *Experiențe memorabile în Valencia, în cadrul Acreditării Erasmus + VET* (pag. 21)

Red. CHIȘINĂU – *Dialog social pentru un viitor academic solid* (pag. 14) • *Tinerii profesori nu solicită miracole. Cer sprijin.* (pag. 15)

Mihai FLOROAIA – *Profilul managerului școlar în contextul actual* (pag. 6) • *Perspective bioetice în dialogul dintre medicină și teologie* (pag. 20)

Adina Suci GIURESCU – *Criticul Victor Parhon, un prieten al scenei pietrene* (pag. 19)

Gabriela GRIGORE – *SLICs Neamț - Impactul negativ al politicii de austeritate bugetară asupra învățământului din județul Neamț* (pag. 1, 2, 3)

Alexandru LEZEU, Lăcrămioara PLOȘNIȚĂ, Lăcrămioara VLĂDUȚ, Ileana BUHAI, Paula LEANCA, Carmen-Vaniușă SAMSON – *Liceul Tehnologic „Vasile Sav”, în mobilități Erasmus+ în Spania și Turcia* (pag. 20-21)

Patricia MARINESCU – *Anul Constantin Brâncuși: Arta este adevărul absolut* • *Interviu cu dna Doina Lemny* (pag. 4-5)

Violeta MOȘU – *Cu Angelica Tăbăcaru, despre noblețea profesiei de educatoare: „Sunt o persoană empatică, toată viața am ajutat, am împărțit cu alții”* (pag. 12-13) • *Arta de a coase goblenuri, la Sestri Art Gallery* (pag. 19) • *O importantă apariție editorială – „Eminescologul Ștefan Munteanu, la 75 de ani”* (pag. 22)

Raluca NACLAD – *Pulsul scenei la TT* (pag. 10, 11, 13)

Red. – *CALENDAR – aprilie 2026* (pag. 16) • *CALENDAR – mai 2026* (pag. 17) • *Simularea Evaluării Naționale 2026* (pag. 18) • *Simularea examenului național de bacalaureat 2026* (pag. 18)

Ramona-Mihaela ROȘU – *Educația, între Gutenberg și digitalizare: Educația înseamnă, înainte de toate, oameni, suflete și șanse oferite la momentul potrivit* • *Interviu cu dna Mirela ICHIM, director al Școlii Gimnaziale, Comuna Oniceni, Neamț* (pag. 8-9)

Viorica ROTARU – *Spartachiada de la Hincești: respect reciproc și spirit de fair-play* • *Profesori din România și Republica Moldova, uniți prin sport* (pag. 14)

Constantin TOMȘA – *Rememorări nemțene: Luna APRILIE 2026* (pag. 4, 5, 6, 7, 8, 9)

Mircea ZAHARIA – *SCRIPTORIUM - Mic tratat de Insuficiență* (pag. 1-5) • *REMEMBER: Viorel Tudose * Să alergi toată viața după adevăr...* (pag. 23)

Academicianul Marius Andruh, președinte al Academiei Române

Academia Română și-a ales astăzi, 7 aprilie 2026, noul președinte, în persoana academicianului Marius Andruh. Alegerile au avut loc, prin vot secret, în cadrul Adunării Generale întrunită în Aula Academiei Române. Cu un cvorum de 157 de membri prezenți, titulari corespondenți și de onoare, Adunarea Generală și-a exprimat opțiunea în două tururi. Academicianul Marius Andruh a fost ales cu o majoritate de 84 de voturi.

Mandatul de președinte al Academiei Române are o durată de patru ani, iar un membru titular poate deține această funcție de două ori. Președintele își va prelua prerogativele în termen de 15 zile de la data alegerii. Miercuri, 29 aprilie 2026, vor avea loc alegerile pentru celelalte funcții din Biroul de Prezidiu: patru vicepreședinți și un secretar general.

Profesorul Marius Andruh, chimist de renume internațională, cu o activitate științifică remarcabilă, a fost ales membru al Academiei Române în 2001, la vârsta de 46 de ani. Din anul 2009 conduce Secția de științe chimice din Academia Română, iar din 2022 este vicepreședinte al Academiei. Începând cu anul 2021 este director al Institutului de Chimie Organică și Supramoleculară „Costin D. Nenițescu”, unul dintre cele mai performante institute ale Academiei Române.

Licențiat al Facultății de chimie, Universitatea din București, ca șef de promoție, a devenit doctor în chimie la aceeași universitate în anul 1988. Parcursul profesional cuprinde specializări postdoctorale la Paris (1991) și Göttingen, în calitate de bursier al Fundației „Alexander von Humboldt” (1992-1993).

Profesor și cercetător de vocație, și-a început cariera didactică în 1984 la Facultatea de chimie a Universității din București. În perioada 2003-2019 a fost șeful Catedrei de chimie anorganică, iar în anul 2019 a devenit profesor emerit al universității. În prezent este președinte al Comisiei Centrale a Olimpiadei Naționale de Chimie și coordonator al lotului olimpic internațional.

Domeniile sale de cercetare sunt reprezentate de chimia metalosupramoleculară, magnetismul molecular și ingineria cristalină, activitatea științifică fiind ilustrată în peste 320 de publicații de nivel internațional. Laboratorul pe care l-a coordonat la Facultatea de chimie a făcut parte dintr-o rețea de excelență a Uniunii Europene, în cadrul proiectului MAGMANet, finalizat cu înființarea Institutului European de Magnetism Molecular, profesorul Andruh fiind membru în *Board of directors* în perioada 2008-2013.

A fost profesor asociat la Université du Québec à Montréal (1994-1996) și profesor invitat la

instituții de învățământ superior de prim rang din Europa și America de Sud: Universitatea din Bordeaux și Institut Universitaire de France, Universitatea din Göttingen, Universitatea din Brno, Universitatea din Angers, Universitatea „Pierre et Marie Curie” din Paris, Universitatea din Manchester, Universitatea „Paul Sabatier”, Toulouse, Universitatea „Louis Pasteur” din Strasbourg, Universitatea din Valencia, Universidade Federal Fluminense Niteroi/Rio de Janeiro, Universitatea din Bordeaux (Centre de Recherche „Paul Pascal”).

Ca recunoaștere a excepționalei activități științifice, în 2004 a fost ales membru corespondent al Academiei Europene de Științe, Arte și Litere din Paris și membru al European Academy of Sciences. În 2008, președinția României i-a acordat Ordinul Național pentru Merit, în rang de Cavaler. (N.R. – Comunicat de presă, 7 aprilie 2026)

Academia Română –
Comunicare și imagine publică

Avem o literatură, ce facem cu ea? (II)

*Fără școală, opera-i goală.
Fără studiu, e doar un preludiu.
Fără transpirație e doar aspirație.
Dar fără har, e în zadar.*

• Astăzi mă minunez de consecvența, de răbdarea, de insistența cu care atacam toți, în tinerețe, editurile, un fel de paradisuri în care tronau cenzorii, redactorii de carte, directorii, activiștii, ariviștii, securiștii... Astăzi n-aș mai avea aceeași răbdare, decât poet în așa condiții, umilit de o mulțime de „zerouri culturale”, puse pe funcții, mai bine pustnic, supus trăirilor interioare, în munții Neamțului. Dar atunci nu aveam dimensiunea umilinței, nu știam și alte variante de a trăi, născuții în lagăr se jucau firesc cu gratiile, cu cătușele părinților, le luau drept jucării tentante.

• Cel mai greu este să scrii simplu. Simplitatea se învață, se exersează. Ne naștem extrem de simpli, apoi ne complicăm până la pierderea de sine. Regăsirea simplității și expresia talentului. Ce e mai simplu decât să spui: „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”...? De fapt, omul se sufocă, moare, pentru că nu se poate exprima.

• Cu aceleași cuvinte scrii și Biblia, scrii și Demonii lui Dostoievski, scrii și Upanișadele. Dar și ordinele de condamnare la moarte. Numai că le ordonezi altfel, numai că suflul și harul sunt altele.

• Poezia fără mistică e ca orizontul fără iluzia nesfârșitului, e ca apa curgătoare fără susur, fără matcă. Metafora, epitetul, alegoria, adică tot ce înfrumusețează textul, fac parte dintr-o recuzită a misticului, a transcenden-

tului. Omul e măsura lucrurilor, arta e măsura duhului care mișcă lucrurile. Toți am fost pe drumul Damascului, toți am avut posibilitatea întâlnirii cu Dumnezeu, numai că nu toți am fost atenți, nu toți am știut cu cine trebuia să ne întâlnim. Că, vorba filosofului, până la urmă găsești cu adevărat numai ceea ce știi că trebuie să cauți. Găsești numai ceea ce ai aflat deja.

• Fiecare om care se naște conține certitudinea care face omenirea descifrabilă și esența nemuririi posibilă. Copilul este momentul de sublimare a eternității, și chiar aventura sa pământeană ne întărește ideea că fiecare ratare acunde o mare izbândă. Dacă unul la un milion sau la o sută de milioane s-ar naște ca natură excepțională, după modelul Christic, vă dați seama ce joc al sorții ar deveni viața?

• Dacă m-ar pune cineva să caracterizez rapid pe scriitorul român de azi, aș spune că e un salahor care lucrează fără plată la o construcție care nu are niciun plan arhitectural; care își admiră partea lui de zid cu atâta zel încât nu bagă de seamă palma de construcție a vecinului; care dacă i se dărâmă partea „de operă”, dă vina pe umbra păsărilor călătoare; iar dacă își ratează, în final, construcția, spune, aranjând gulerul paharului cu bere: Am ratat totul dar, față de alții, măcar am avut ce rata!

• Nu va dispărea Literatura, cu siguranță, omul nu poate omori povestea fără să se autodistrugă. Fuga sau izgonirea din poveste ar fi a doua izgonire din paradisi. După izgonirea inițială din paradisi, omul a căzut în poveste; din poveste nu poate fi izgonit decât în animalitate.

După atâtea genii care au apărut în viața noastră literară, toate recunoscute ele între ele, mi-e dor și de un talent. Un talent pur și simplu. (N. R. – Selecții din volumul *Jurnal de campanie*, în curs de apariție)

Adrian ALUI GHEORGHE

ĂPOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățământ Neamț, Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999) și Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova (aprilie 2019)

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei

● martie, 1999: Florin Florescu, Ștefan Corneanu, Gheorghe Amaice, Dumitrița Vasilca.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE: Ionel HOCIUNG – Președinte SLLICS Neamț, Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Liviu Constantin RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACTIE: Mircea ZAHARIA – redactor-șef (zahariamircea@gmail.com), Gianina BURUIANĂ – redactor-șef adjunct (gianina_buruiana@yahoo.com), Angelina BEGU – redactor-șef adjunct (Chișinău) (angelinabegu@gmail.com), Violeta MOȘU, Mihai FLOROAI, Ramona-Mihaela ROȘU, Elena-Roxana IRINA (CCD Neamț), Luminița FELEA – secretară, Dorian RADU – DTP, Dorin DAVIDEANU – editor online.

ISSN - 1582-3121

Redacția
și administrația:
str. Petru Rareș nr. 24,
Piatra-Neamț.
Tel/fax:
0233.22.53.32

revista.apostolul@yahoo.com
slineamt@yahoo.com